

‘রূপান্তর’ প্রকাশে শ্রীঅরবিন্দ আশ্রম সহ যে সমস্ত বন্ধু, শুভানুধায়ী, গ্রাহক, পাঠক ও গ্রন্থ পরিবেশক যে সহযোগিতা ও আন্তরিকতা প্রকাশ করছেন — তাদের প্রতি রইল আন্তরিক প্রীতি, শুভেচ্ছা ও ভালবাসা।

- গ্রাহক মূল্য □□ ১৫০ টাকা (এক বছরের জন্য)
- মানি অর্ডার, চেক ও ড্রাফটে গ্রহণ করা হয়
- পত্রিকা প্রকাশের দিন □□ ২১ ফেব্রুয়ারী, ২৪ এপ্রিল,
১৫ অগস্ট ও ২৪ নভেম্বর
- বছরের যে কোন সময় গ্রাহক হওয়া যায়
- ডাক যোগাযোগ □□ রূপান্তর
রত্নাকর সেনগুপ্ত
৩৫বি, অশোক রো (ইষ্ট),
কলকাতা - ৭০০ ০৮৪
- ই মেল □□ roopantar@hotmail.com
- মোবাইল □□ ৯৮৩১৩২২৪৩০
□□ ০৭৮৪৫৫৪৬৩১

আমি এক হয়ে যাই তোমার প্রেমের সঙ্গে, হয়ে উঠি শুধু
তোমার অফুরন্ত প্রেম। সকল বন্ধুর মধ্যে আমি প্রবেশ করি,
প্রত্যেক পরমাণুর মধ্যে আমি বাস করি, সেখানে প্রজ্ঞালিত
করি সেই আণুন যা এনে দেয় শুন্দি, এনে দেয় রূপান্তর,
যার নির্বাণ নেই কখন, তোমার পরাত্ম্পর বাহকশিখা, সকল
সিদ্ধির সিদ্ধিদাতা।

শ্রীমা

- ○ শ্রীঅরবিন্দ আশ্রম ট্রাস্ট,
শ্রীঅরবিন্দ আশ্রম, পঞ্জিচেরী
- সম্পাদনা ও প্রকাশনা □□ রত্নাকর সেনগুপ্ত
- কো-অর্ডিনেটর □□ জয়দীপ চক্ৰবৰ্তী
- অক্ষর বিন্যাস □□ বাসব চট্টোপাধ্যায়
শিলালিপি, ১৬এ, টেমার লেন,
কলকাতা - ৭০০ ০০৯
- মুদ্রণ □□ পিট ও প্রসেস, ১৫/৫/১, কে. বি. সরণী,
কলকাতা - ৭০০ ০৮০
- ৫০ টাকা

মায়ের প্রার্থনা

এপ্রিল ২৮, ১৯১৪

জগতের অধীশ্বর তুমি, তোমার বিধান ক্রমেই সুস্পষ্ট ফুটে
উঠছে আমাদের দৃষ্টিপথে। আমি ভেবেছিলাম, না, তুমি বরং
আমাকে বুঝিয়ে দিয়েছিলে,— প্যারিস হতে আমার যাত্রার পূর্বে
— যা ঘটেছে তার চেয়ে ভাল আর কিছু ঘটতে পারে না, কারণ,
জগতের মধ্যে তোমার কাজ তার চেয়ে ভাল আর কিছু দিয়ে হতে
পারে না।

নিবিড় আনন্দের মধ্যে তোমার শক্তির সঙ্গে আমার সংযোগ
হয়েছে—সে-শক্তি অন্ধকার আর প্রমাদকে বশীভূত করে, অপরদপ
এক চিরস্তন উষার মত উদ্ভাসিত হয়ে ওঠে, কপট শক্তি আর
তার আপাত-সফলতার কর্মরাশির উর্ধ্বে। সবকিছু এখন আলোর
মধ্যে এনে ধৰা হয়েছে; আস্তরিকতার পূর্ণ জ্যোতির দিকে আমরা
এক পা এগিয়ে গিয়েছি। এই পূর্ণজ্যোতি হবে পৃথিবীর উপর তোমার
রাজত্বের প্রথম সোপান।

ভগবান, অচিন্তনীয় জ্যোতি, সকল অজ্ঞান তুমি জয় কর,
জয় কর সকল অহংকার, আমাদের হাদয় উজ্জ্বল কর, মন আলোকিত
কর। জ্ঞান তুমি, প্রেম তুমি, তুমি পরম সত্ত্ব। আমি যেন তোমার
একত্বের চেতনায় নিরস্তর বাস করি, তোমার ইচ্ছা অনুসারে যেন
নিরস্তর চলি।

শন্দাপূর্ণনীর ভক্তিভরে তোমাকে প্রণাম করি বিশ্বের একচ্ছে
অধীশ্বররূপে।

উৎস : *Prières et Méditations* প্রস্ত্রের অনুবাদ :

থ্যান ও প্রার্থনা, পৃঃ ৭৪-৭৫, অনুবাদ: নলিনীকান্ত গুপ্ত

রূপান্তর

বর্ষ : ১৮ সংখ্যা : ২

২৪ এপ্রিল ২০১৫

□ সূচী □

পৃষ্ঠা

□ সম্পাদকীয়-এর পরিবর্তে:	নলিনীকান্ত গুপ্ত	১
কি করে মায়ের সত্যকার শিশু হয়ে ওঠা যায়		
□ শ্রীঅরবিন্দ, যাঁকে আমি জানি ...	শ্রীমা	৩
□ ভগবান তোমার সঙ্গে রয়েছেন	শ্রীমা	৮
□ সাধনা ও জীবন	শ্রীমা	১১
□ ধূমপান, মদ ও মাদকদ্রব্য	শ্রীমা	১৪
□ এই নীরব নিষ্ঠরঙ্গ শাস্ত মনের অবস্থাকে ধরে রাখতে জানা চাই	শ্রীমা	১৬
□ মায়ের কাছে সমর্পণ	শ্রীঅরবিন্দ	১৯
□ প্রাণের রূপান্তর	শ্রীঅরবিন্দ	২২
□ আধ্যাত্মিক ও অতিমানস রূপান্তর	শ্রীঅরবিন্দ	২৬
□ চৈত্যপূরুষের সবচেয়ে অস্তরঙ্গ স্বভাব হল পবিত্র প্রেম	শ্রীঅরবিন্দ	২৯
□ দুজনের চেতনার ঐক্য	শ্রীঅরবিন্দ	৩১
□ যোগপথের বাধাবিঘ্ন	শ্রীঅরবিন্দ	৩৩

২৪ এপ্রিল ১৯২০

আমার পশ্চিমেরী প্রত্যাবর্তনের বার্ষিকী হ'ল বিরহন
শক্তিদের উপর নিশ্চিত বিজয়লাভের মূর্ত প্রতীক।

২৪ এপ্রিল ১৯৩৭

শ্রীমা

উৎস: Cent. Edi. Vol. No. 13, p.63, অনুবাদ: দেববালী সেনগুপ্ত

কি করে ..., মায়ের সত্যকার শিশু হয়ে-ওঠা যায়?

সম্পাদকীয়-এর পরিবর্তে :

**কি করে..., মায়ের সত্যকার শিশু হয়ে-ওঠা যায়? মাকে
ভালবেসে, ভালবাসার মধ্য দিয়ে মায়ের চেতনার সঙ্গে এক
হয়ে। ...**

নলিনীকান্ত গুপ্ত

আজ এখানে তোমরা মা ও শ্রীতরবিন্দের অনেক বাণী রেখেছ — অনেক সুন্দর সুন্দর কথা, অনেক ভাল ভাল কথা। কিন্তু আমি বলি — এসব কথা প্রাণহীন, মৃতবৎ। হাঁ, নিছক লেখাই যদি থাকে তারা, তবে তারা মৃতই — তাকে জীবন্ত করে তুলতে প্রাণ দিতে পার তোমরা, তোমাদের জীবন দিয়ে, তোমাদের চেতনা দিয়ে — যা-কিছু লেখা রয়েছে, বলা হয়েছে তাকে নিজেদের জীবনে মূর্ত করে, তাই হয়ে উঠে। এসব বাণী তখনই সত্য হয়ে, জগত জীবন্ত সত্য হয়ে উঠবে।

হয়ে উঠতে হবে — এবং এই হয়ে-ওঠা এ শুধু তোমরা ছোটরাই পারবে। যারা বড়, বয়োবৃন্দ, তারা যা হতে পেরেছে, হয়ে উঠেছে, তাদের হয়ে-ওঠার পালা শেষ হয়ে গেছে, যা হবার তারা হয়ে গেছে। তাই সেদিন বড়দের ক্লাশে বড়দের কাছে বলেছিলাম, — মায়ের শিশু হতে হবে। শিশু হওয়া অর্থ নৃতন হওয়া। শিশুরাই শুধু পারে হয়ে উঠতে কারণ তাদের স্বভাবের ধারাই হল হয়ে-ওঠা। ছোটদের নবীন চেতনায় আছে এই হয়ে-ওঠার আশ্পদ্বা — সহজ প্রবণতা। যা কিছু ভাল, সুন্দর তা শুধু পড়লে, জানলেই হবে না, তা জীবনে গ্রহণ করতে হবে, চেতনা দিয়ে তাই হয়ে উঠতে হবে, মনে প্রাণে দেহে তাকে মূর্ত করে ধরতে হবে।

কি করে এই মায়ের শিশু, মায়ের সত্যকার শিশু হয়ে-ওঠা যায়? মাকে ভালবেসে, ভালবাসার মধ্য দিয়ে মায়ের চেতনার সঙ্গে এক হয়ে। তোমরা প্রায় সকলেই মাকে দেখেছ, মায়ের স্পর্শ পেয়েছ, অনেকে আরও বেশি পেয়েছ, আরও নিবিড় করে, আরও ঘনিষ্ঠভাবে। আমি তো আগেই বলেছি মা যা কিছু সৃষ্টি করেছেন তা সম্পূর্ণ সত্য ও জীবন্ত — শুধু তা রয়েছে একটা পর্দার আড়ালে এবং সেখানে হতে ক্রমেই প্রকট হতে, জড়স্তরে রূপ নিতে চেষ্টা করছে। তা সম্পূর্ণ, শুধু জড়-রূপায়ণটুকু বাকি। এবং মা করে চলেছেন যাতে রূপায়ণ সহ্র ও সিদ্ধ হয়। তোমাদের দিক হতে শুধু প্রয়োজন — কারণ তোমরা ছোটরাই তাকে গ্রহণ করবে — তোমাদের মধ্য দিয়েই তা রূপায়িত হবে — তোমাদের দিক থেকে সেজন্য প্রয়োজন শুধু চাওয়া — নৃতন সৃষ্টিকে গ্রহণ করতে; তাতে অংশগ্রহণ করতে চাওয়া। চাওয়া, সত্য সত্য চাওয়া — আন্তরিকভাবে চাওয়া।

এই জন্যই তোমরা এখানে এসেছ ও আছ — এর জন্যই তোমরা এখানে বড়

হচ্ছ। আর যা-কিছু — পড়াশুনা, খেলাধূলা — সব করবে, যেমন সব কর — তাদেরও স্থান আছে কিন্তু তা গোণ। আসল উদ্দেশ্য নৃতন চেতনা গ্রহণ করা, মায়ের সন্তান হয়ে ওঠা। আর তা যদি সত্যই চাও, নৃতন সৃষ্টি নৃতন চেতনা আপনিই তোমাদের মধ্যে নিজেকে ঢেলে দেবে, যা দরকার করে নেবে এবং সেই কাজই সে করে ঢেলেছে। মায়ের চেতনা তোমাদের ঘিরে রয়েছে। সেই চেতনা ও শক্তির সংস্পর্শে আছ কিনা, তার কাছে নিজেকে খুলে রাখতে পারছ কিনা কি করে বুঝাবে? তার সুনিশ্চিত লক্ষণ আছে — সে চেতনার স্পর্শ পেলে নিজের ভিতরে অনুভব করবে একটা সুখ — একটা প্রশাস্ত আনন্দবোধ যার বাহ্য কোন কারণ নেই — বাহ্য কোন কিছুর উপর তা নির্ভর করে না — এ যেন একটা আলো ভিতর হতে জুলে উঠেছে — ভিতর হতে বাইরে ছড়িয়ে পড়েছে ক্রমে। আর অনুভব করবে একটা মুক্তির স্বাদ — একটা অনাবিল স্বাধীনতা — কোন বন্ধন নেই, কোন আড়াল নেই — যতদূর খুশি নিজেকে মেলে দিতে পার — সব কিছু হতে মুক্ত তুমি, একটা বিশাল প্রসারের মধ্যে দাঁড়িয়ে আছ — উপরে নীচে আশে-পাশে কোথাও কোন বাধা ও বন্ধন নেই।

এ-বস্তু — এই আনন্দ ও স্বাধীনতা তোমাদের ঘিরে রয়েছে — সমস্ত আবহাওয়ায় ছড়িয়ে আছে তা।

এই যে আনন্দ ও মুক্তির কথা বললাম, যা এখানকার আবহাওয়ার বৈশিষ্ট্য, তা কেবল বালসুলভ চাপল্য বা চটুলতা নয়, এ জিনিস তরংগদের মধ্যে সর্বত্রই রয়েছে। কিন্তু এখানে এই দুটি গুণ লাভ করেছে যে একটা বিশিষ্ট ধর্ম তার হেতু তাদের পিছনে রয়েছে এখানকার আবহাওয়ায় মায়ের জীবন্ত চেতনা — মায়ের শারীরিক চেতনা বলতে পারি। এই জিনিসটি মা তোমাদের অস্তরে প্রতিষ্ঠিত করেছেন এবং বাইরেও এ জিনিস দিয়ে তোমাদের ঘিরে রেখেছেন। এই পরিবেশ, এই আবহাওয়া পৃথিবীতে আর কোথাও মিলবে না। তোমরা তা অনুভব কর না প্রায়ই, কারণ অন্য কিছু নিয়ে ব্যস্ত থাক — জনের মধ্যে মাছ কি জানে যে জল তাকে ঘিরে আছে? এও তেমনি। এত সহজ ও স্বাভাবিক তা যে তোমরা তার সম্বন্ধে সচেতন নও।

এর বেশি যদি কিছু করতে চাও, সচেতনভাবে মায়ের কাজে সহযোগী হতে চাও, যদি কিছু কষ্ট করবার, নৃতনের জন্য কিছু তপস্যার মত করবার ইচ্ছা হয় তবে চেষ্টা করতে পার। আরও একবার বলছি তোমাদের — মা বলে গিয়েছেন কটি নিয়ম — এই নিয়মানুবর্তিতা চেষ্টা ও অভ্যাস করতে পার :

এমন কোন কাজ করবে না যা মায়ের সামনে করতে সক্ষেত্র হয়,

এমন কিছু বলবে না যা মায়ের সামনে বলতে লজ্জা হয়,

এমন কিছু ভাববে না যা মায়ের সামনে ভাবতে কুঠা হয়,

বা এমন কিছু অনুভব করবে না যা মায়ের সামনে অনুভব করতে দ্বিধা হয়।

ଏହି ହଲ ମାୟେର ଦେଓୟା ସୋନାର ନିୟମ — ଚେଷ୍ଟା କରେ ଦେଖ — ଫଳାଫଳ ନିଜେରାଇ ଦେଖିତେ ପାବେ — ସହଜ ନଯ, କିନ୍ତୁ ଭାରୀ ଚିନ୍ତାକର୍ଷକ ।

ଉଦ୍‌ସେ : ରଚନାବଳୀ : ନଲିନୀକାନ୍ତ ଗୁଣ୍ଡ, ନବମ ଖଣ୍ଡ

ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ, ଯାକେ ଆମି ଜାନି ଏବଂ ଯାର ସଙ୍ଗେ ଆମି ପାର୍ଥିବ ଜୀବନେ ତ୍ରିଶତି ବଢ଼େର ଅତିବାହିତ କରେଛି, ଯିନି ଆମାକେ ଛେଡେ ଯାନନି, ଏକଟି ମୁଠୁରେ ଜନ୍ୟଓ ନଯ — କେନନା ତିନି ଏଖନେ ଆମାର ସଙ୍ଗେ ରଯେଛେ, ଅହନିଶି, ତିନି ଆମାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରିକେର ମଧ୍ୟ ଦିଯେ ଚିନ୍ତା କରେଛେ, ଆମାରଙ୍କ କଲମେର ମଧ୍ୟମେ ଲିଖେଛେ, ଆମାର ମୁଖ ଦିଯେ ତିନି କଥା ବଲଛେ ଏବଂ ଆମାର ସାଂଗ୍ରାହିକ ଶକ୍ତିର ମଧ୍ୟମେ କର୍ମ କରେ ଚଲେଛେ ।

ଆମୀ

କର୍ମଧାରୀ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା

ଯଦି ପରମପ୍ରଭୁର ଏହି ଇଚ୍ଛା ହ୍ୟ ଯେ ଯାରା ଆମାରଙ୍କ ଉପର ନିର୍ଭର କରିଛେ ଆମାର ପ୍ରତି ତାଦେର କୋନ ବିଶ୍ୱାସ ଥାକବେ ନା, ତାହଲେ ଆମାର କୋନ କିଛୁଇ ବଲବାର ନେଇ । ଏକମାତ୍ର ଆମାର ନିଜେର ଆନ୍ତରିକତାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାର ପ୍ରତିଇ ଆମି ଦାୟବନ୍ଦ ଥାକବ ।

୧୪ ଡିସେମ୍ବର ୧୯୩୨

*

ତୋମାର ଇଚ୍ଛାର ସଙ୍ଗେ ଆମାର ଇଚ୍ଛାକେ ମିଳିଯେ ଦେବାର କି କୋନ ଉପାୟ ନେଇ ? ସମ୍ଭବତ ତୋମାର କୋନ ବିଶେଷ ଇଚ୍ଛା ନେଇ, କେନନା ତୁମି ତୋ କୋନ କିଛୁଇ ଚାଓ ନା ।

ଆମି କି ଚାଇ ଅଥବା ବରଂ ବଲତେ ପାର ଭଗବାନେର ଇଚ୍ଛା କି ସେ ବିଷୟେ ଆମି ଖୁବ ଭାଲଭାବେଇ ଜାନି । ଆର କାଲେର ଶ୍ରୋତେ ଏକଦିନ ଏହି ଦିବ୍ୟଇଚ୍ଛାଇ ବିଜୟ ଲାଭ କରିବେ ।

୧୧ ମେ ୧୯୩୪

*

ଆମାର ଆଶା ଏବଂ ଆମାର ବିଶ୍ୱାସ ଏହି ଯେ ତୋମାର କାଜ ମାନବଜାତିର ଉପର ନିର୍ଭର କରିବାର ନା । ମାନବଜାତିର ଉପର ଏକେବାରେଇ ନିର୍ଭର କରିବାର ନା । ମାନବଜାତିର ଉପର ଏକେବାରେଇ ନିର୍ଭର କରିବାର ନା । ମାନବଜାତିର ଉପର ଏକେବାରେଇ ନିର୍ଭର କରିବାର ନା ।

ଆମାର ଆଶା ଏବଂ ଆମାର ବିଶ୍ୱାସ ଏହି ଯେ ତୋମାର କାଜ ମାନବଜାତିର ଉପର ନିର୍ଭର କରିବାର ନା ।

ନା, ଆମାର କାଜ ମାନବଜାତିର ଉପର ଏକେବାରେଇ ନିର୍ଭର କରିବାର ନା । ମାନବଜାତିର ଉପର ଏକେବାରେଇ ନିର୍ଭର କରିବାର ନା ।

*

୩

ଏକମାତ୍ର ଏକଟି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଆମି ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ନିଶ୍ଚିତ, ଏବଂ ତା ହଲ ଆମି କେ ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଜାନତେନ ଏବଂ ତିନି ତା ଘୋଷଣା କରେଛିଲେନ । ଏମନ କି ସମ୍ପଦ ମାନବଜାତିର ସନ୍ଦେହଓ ଏହି ବିଷୟେର କିଛୁମାତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହବେ ନା ।

କିନ୍ତୁ ଆରେକଟି ବିଷୟ ରଯେଛେ ଯା ଅତିଟା ସୁନିଶ୍ଚିତ ନଯ — ତା ହଲ ଆମାର ସତାର ପୃଥିବୀତେ ଦେହଧାରଣ କରା ଏବଂ ଯେ କାଜ ଆମି କରେ ଚଲେଛି ତାର ପ୍ରୋଜନୀୟତା । କେନ ରକମ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁପ୍ରେଗାର ଦରଳନ ଯେ ଏ କାଜ ଆମି କରିଛି ତା ନଯ । ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ ଆମାକେ ଏ କାଜ କରିବେ ବେଳେଛିଲେନ । ଆର ସେଇ କାରଣେ ପରମପ୍ରଭୁର ଆଦେଶେର ପ୍ରତି ଆନୁଗତ୍ୟ-ବଶତ ଏକଟି ପରିବ୍ରକ୍ତ କରିବାରେ ଆମି ଏହି କାଜ କରାଛି ।

ଏହି କର୍ମର ମଧ୍ୟ ଦିଯେ ପୃଥିବୀ କତଦୂର ଉପକୃତ ହଲ, କାଲେର ଶ୍ରୋତ ତା ଏକଦିନ ଉତ୍ସାହିତ କରିବେ ।

୨୪ ମେ ୧୯୫୧

*

ଏକଟି ଚିଠିର ଲକ୍ଷ୍ୟବନ୍ଦ ସମ୍ପର୍କେ ଉତ୍ତର

ଯଦି ପରମଚୈତନ୍ୟ ନିଜେକେ ଏହି ଦେହଟିର ମଧ୍ୟେ ମୂର୍ତ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରକାଶିତ କରେ ଥାକେନ, ତାହଲେ ଜଗତେର ସମସ୍ତରକମ ଅସ୍ତ୍ରୀକାରି ଏବଂ ପ୍ରକାଶିତ କରିବେ ପାରେ ନା ।

ଆର ଯଦି ତା ନା ହତୋ, ତାହଲେ ଯାଦେର ବିଶ୍ୱାସ ରଯେଛେ ଏବଂ ଯାରା ଏହି ବିଶ୍ୱାସେର ସାହାଯ୍ୟେ ଆମାର ମଧ୍ୟମେ ପରମ ଚୈତନ୍ୟରେ ସାଥେ ଯୁକ୍ତ ହତେ ପାରେ, ଏକମାତ୍ର ତାଦେର କାହେଇ ଆମାର ପାର୍ଥିବ ଜୀବନଟି ଆକର୍ଷଣୀୟ ହେଁ ଉଠିବାକୁ ।¹

ଏକମାତ୍ର ତାଦେର କାହେଇ ପ୍ରକାଶିତ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଯେଛେ, ଆର ଅନ୍ୟଦେର ଏ ବିଷୟେ ଜାନବାର କେନ ପ୍ରୋଜନ ନେଇ । କେନନା ସେଇ ଧରନେର ବିଶ୍ୱାସ ଆନ୍ତରିକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକୀ ହେଁଥାର ଦରଳନ, କୋନରକମ ପ୍ରଚାରେର ବିଷୟବନ୍ଦ ହେଁ ଉଠିବେ ପାରେ ନା, ସେଇ ପ୍ରଚାର ବିଶ୍ୱାସେର ପକ୍ଷେ ଅଥବା ବିପକ୍ଷେ ଯାଇ ହୋକ ନା କେନ । ଅବଶ୍ୟକ ଏକ ମୁକ୍ତ ଏବଂ ସ୍ଵତଃସ୍ଵରୂପ ଅବସ୍ଥାର ଥେକେ ଏହି ଧରନେର ବିଶ୍ୱାସେର ଜନ୍ମ ହେଁ ଥାକେ । ଏକେ ଯେମନ କୋନରକମ ବାଧ୍ୟବାଧକତାର ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଜନ କରା ଯାଇନା ତେମନି କୋନ ଅସ୍ତ୍ରୀକାରିର ମଧ୍ୟ ଦିଯେ ଧଂସି କରା ଯାଇ ନା ।

କେଉ ସଖନ ଯେକୋନ ରକମ ପ୍ରତ୍ୟାୟ ଅଥବା ବିଶେଷ ବିରଳଦ୍ୱେ ତୀରଭାବେ ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ପ୍ରୋଜନୀୟତାକେ ଅନୁଭବ କରେ, ତଥନ ତାର ସେଇ ବିଶେଷ ଅବସ୍ଥା ଏଟିହି ପ୍ରମାଣିତ କରେ ଯେ ତାର ସତାର ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ କୋନ ଏକଟି ଅଂଶ, ମେ ଅଂଶଟି ଯତଇ କ୍ଷୁଦ୍ର ହୋକ ନା କେନ; ଅଂଶଟି ଏହି ବିଶ୍ୱାସେର ସ୍ପର୍ଶ ଲାଭ କରେଛେ । ଆବାର ତାର ସତାର ଆରେକଟି ଅଂଶ, ଯେ ଅଂଶଟି ସାଧାରଣତ ବେଶୀ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ବିହିମୁଖୀ, ସେଇ ଅଂଶଟି ଯେକୋନ ରକମ ବିଶ୍ୱାସକେ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ବ୍ୟାପାରଟିକେ ସମ୍ପର୍କରୂପେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରେ । ‘ବିଶ୍ୱାସ’ ବ୍ୟାପାରଟି ତାର କାହେ ଅନେକ ବେଶୀ ବିପଞ୍ଜନକ ବେଳେ ମନେ ହେଁ, ଏର କାରଣ ହୁଲ ଏହି ଯେ ‘ବିଶ୍ୱାସେର’ ପ୍ରତି ସେ ଅତିରିକ୍ଷ ଅନୁଭୂତିପ୍ରବନ୍ଧ । ଆର ତାର ନିଜେର ଦୃଢ଼ ପ୍ରତ୍ୟାୟ ଉତ୍ୟାଦନ କରିବାର ପ୍ରୋଜନୀୟତା

¹ ଅନ୍ୟ ଆରେକଟି ଲେଖାଯା “ପ୍ରୋଜନୀୟ” ଶବ୍ଦଟି ରଯେଛେ ।

ଥେବେଇ ଆସେ ତାର ଏହି ବିଶ୍ୱାସକେ ଜୋର କରେ ଅସ୍ଵିକାର କରବାର ପ୍ରବଗତା ।

ଅଧ୍ୟାତ୍ମବାଦେର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଥେକେ ଦେଖିଲେ, ଆମି ଜାନି ଆମି କି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଜଣ ଯା ବିରାଜ କରଛେ, ତାର ମୂଳ୍ୟ ରଯେଛେ କେବଳ ମାତ୍ର ଆମାର ନିଷ୍ଠାର ମଧ୍ୟ । ଆର ଏହି ନିଷ୍ଠାର ବିଚାର କରତେ ପାରେନ ଏକମାତ୍ର ସେହି ପରମପୂର୍ବମ୍ ।

୭ ନଭେମ୍ବର ୧୯୫୧

*

ଆମି ଜାନି ଯେ ଆମି ଖୁବ ବେଶୀ କିଛୁ କରତେ ପାରି ନା — ବିଶ୍ୱାସକର ବ୍ୟାପାର ଏବଂ ଅଲୋକିକ ଘଟନାବଳୀର ପ୍ରତି ମାନୁଷେର ଆସନ୍ତିକେ ଆମି ପୂର୍ଣ୍ଣ କରତେ ପାରି ନା । ଏକ ସମୟ ଛିଲ ସଥିନ ଆମି ସେସବ ପାରତାମ ଏବଂ କରତାମତ୍ । କିନ୍ତୁ ଏହିସବ କରବାର ଜନ୍ୟ ଅବଶ୍ୟାହ ପ୍ରାଣମ୍ୟ ଚେତନାଯ ଅବସ୍ଥାନ କରତେ ହୁଏ ଏବଂ ପ୍ରାଣ ଜଗତେର ଶକ୍ତିଶୁଣିକେ ବ୍ୟବହାର କରତେ ହୁଏ, ଯା କରାଟା ବିଶେଷ ସମୀଚିନ ନାୟ ।

୨୩ ଜାନୁଯାରୀ ୧୯୫୨

*

ଆମାର ସମ୍ପର୍କେ ବଲା ହବେ : “ତିନି ଛିଲେନ ଉଚ୍ଚାକାଙ୍ଗୀ, ପୃଥିବୀକେ ତିନି ରହ୍ମାନରିତ କରତେ ଚେଯେଛିଲେନ” । କିନ୍ତୁ ପୃଥିବୀ ଏକଟି ଖୁବି ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଧୀରଗତିସମ୍ପନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ଛାଡ଼ା ଅନ୍ୟ କୋନ ଭାବେ ରହ୍ମାନରିତ ହତେ ଚାଯ ନା । ଏହି ପଦ୍ଧତିଟି ଏତଟାଇ ମହୁର ଯେ ପୁରୁଣାନ୍ତର୍ମେ କୋନରକମ ପରିବର୍ତ୍ତନକେ ଉପଲବ୍ଧି କରା ଯାଯା ନା ।

ଆମି ଦେଖେଛି ଯେ ପ୍ରକୃତି ବିଲନ୍ତ କରେ ଏବଂ ସମୟ ଅପାଚ୍ୟ କରେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ ଯେ ଆମିଓ ବଡ଼ ବେଶୀ ବ୍ୟକ୍ତତାର ମଧ୍ୟେ ରଯେଛି ଏବଂ ଆମିଓ ବଡ଼ି ଝଞ୍ଜାଟେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆର ଆମାର ଦାବି ମିଟିଯେ ନେବାର ଜନ୍ୟ ଆମିଓ ବାଧ୍ୟ କରତେ ପାରି ।

ଆମାର ଯା କିଛୁ ବଲବାର ଆହେ ସେ ସବ ଆମାକେ ଲିଖିତେ ଦାଓ; ଯା କିଛୁ ସମ୍ପନ୍ନ କରା ହବେ ସେ ସବ କିଛୁ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଆମାକେ ଭବିଷ୍ୟଦାଣୀ କରତେ ଦାଓ, ଆର ତାରପର, ଆମି ଯେ ଏହି କମାଟି ଯଥୀୟଥିଭାବେ ସମ୍ପନ୍ନ କରଛି ତା ଯଦି ଏକଜନଓ ଦେଖିତେ ନା ପାଯ, ତାହଲେ ଆମି କମାଟି ଥେକେ ଅବସର ନେବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଦେର ତା କରବାର ଜନ୍ୟ ଛେଡ଼େ ଦେବ ।

୩୧ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୫୩

*

ଆମି ଅସ୍ଵିକାର କରଛି ନା ଯେ ତୁମି ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦେର କୋନ ଅଂଶେର ସଙ୍ଗେ ଏକଟି ସଂଯୋଗ ଲାଭ କରେଛ; ସେହି ଜିନିସ ଯା ତୋମାକେ ଆକୃଷ୍ଟ କରେଛେ ଏବଂ ଯାର ମଧ୍ୟେ ତୁମି କାଜ କରେ ଚଲେଛ । ଏହି ବସ୍ତ୍ର ତୋମାକେ ଆମେରିକାୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଯେ କୋନ ସ୍ଥାନେ ତୋମାର କାଜେ ଅନୁଷ୍ଠରଣ ଦେବାର ଜନ୍ୟ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟ କରବାର ଜନ୍ୟ ଅବଶ୍ୟାହ ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ଅବସ୍ଥାନ କରବେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ହଳ ଏକଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶ ମାତ୍ର, ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦେର ଏକଟି ଖୁବି, ଖୁବି କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ଅଂଶ ହଳ ଏହି । ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ, ଯାଁକେ ଆମି ଜାନି ଏବଂ ଯାଁର ସଙ୍ଗେ ଆମି ପାର୍ଥିବ ଜୀବନେ ତ୍ରିଶତି ବର୍ଷର ଅତିବାହିତ କରେଛି, ଯିନି ଆମାକେ ଛେଡ଼େ ଯାନନି, ଏକଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତେର ଜନ୍ୟ ଓ ନାୟ — କେବଳ ତିନି ଏଥନ୍ତି ଆମାର ସଙ୍ଗେ ରଯେଛେ, ଅହନିଶି, ତିନି ଆମାରଇ ମନ୍ତ୍ରିକେର ମଧ୍ୟ ଦିଯେ ଚିନ୍ତା କରେଛେ, ଆମାରଇ କଲମେର ମାଧ୍ୟମେ ଲିଖେଛେ, ଆମାର ମୁଖ

ଦିଯେ ତିନି କଥା ବଲଛେ ଏବଂ ଆମାର ସାଂଗ୍ରହିତିକ ଶକ୍ତିର ମାଧ୍ୟମେ କର୍ମ କରେ ଚଲେଛେ ।

୫ ମେ ୧୯୫୬

*

ଅବତାରତ୍ତେର ସଭାବନାର ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସ ଥାକା ବା ନା ଥାକା, ଏହି ଅନାବୃତ ବିଷୟଟିର କ୍ଷେତ୍ରେ କୋନ ତଫାଣ୍ଟି ଗଡ଼େ ତୁଳତେ ପାରେ ନା । ତଗବାନ ଯଦି ଏକଟି ମାନବ ଦେହେର ମଧ୍ୟେ ନିଜେକେ ପ୍ରକାଶ କରତେ ଚାନ, ଆମି ବୁଝାତେ ପାରି ନା କିଭାବେ କୋନ ମାନବ ଚିନ୍ତା, ତାର ସ୍ମୀକୃତି କିଂବା ଅସ୍ମୀକୃତି ପରମପୂର୍ବରେ ସିନ୍ଦ୍ରାନ୍ତକେ ବିନ୍ଦୁମାତ୍ର ପ୍ରଭାବିତ କରତେ ପାରେ । ଆର ଯଦି ତିନି ଏକଟି ଦେହେର ମଧ୍ୟେ ଜୟାଗ୍ରହଣ କରେନ, ମାନୁଷେର ଅସ୍ମୀକୃତି ସେହି ସତ୍ୟଟିର ସତ୍ୟ ହେଁ ଓଠାକେ ବାଧା ଦିତେ ପାରେ ନା । କାଜେଇ ଉତ୍ତେଜିତ ହେଁ ଉଠିବାର କି-ଇ ବା ରଯେଛେ । ଏକମାତ୍ର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଚ୍ୟତା ଓ ନୀରବତାର ମଧ୍ୟେ, ମମନ୍ତ ରକମ କୁସଂକ୍ଷାର ଏବଂ ପଞ୍ଚପାତିତ ଥେକେ ମୁକ୍ତ ହତେ ପାରିଲେ, ଚେତନା ସେହି ସତ୍ୟକେ ଉପଲବ୍ଧି କରତେ ପାରେ ।

୨୪ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୫୬

*

ଆମାର ଅବତାରତ୍ତେର ବିଷୟେ କି ଭାବେ ଜନସାଧାରଣେର ମତାମତେର କୋନରକମ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥାକିଲେ ପାରେ ?

ଯଦି ଆମି ତା ନା ହଇ (ଏକଜନ ଅବତାର), ତାହଲେ ସହଶ୍ରାଦ୍ଧିକ ଭକ୍ତିର ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଆମାକେ ତା କରତେ ପାରେ ନା । ଆର ଅନ୍ୟଦିକେ, ଯଦି ଆମି ଏକଜନ ଅବତାର ହଇ, ମମନ୍ତ ଜଗତେର ଅସ୍ମୀକୃତି ଆମାକେ ତା ହେଁଯାଇ କ୍ଷେତ୍ରେ ବାଧା ଦିତେ ପାରେ ନା ।

୨୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୫୬

*

ନ୍ୟାୟବିଚାର ଅପରିହାର୍ୟ ହେଁ ଥାକେ ।

ଏଥାନେ ଏକଟି ଚେତନା କାଜ କରେ ଚଲେଛେ । ସଥିନ କେଉ ଏକଜନ ଏହି ଦିବ୍ୟ ଚେତନାର ବିରୋଧୀ ହେଁ ଓଠେ, ପ୍ରତିଟି ବାର ଏମନଟି ହେଁଯାର ପର, ସେ ତାର ନିଜେର ଚେତନାର କିଛୁ ଅଂଶକେ ହାରିଯେ ଫେଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକବାର ଏହି ଦିବ୍ୟ ଚେତନାର ବିରୋଧୀ କିଛୁ କାଜ କରବାର ପର ସେ ତାର ଚେତନାର ନିମ୍ନଲିଖିତରେ ନେମେ ଯାଯ । ଆବାର ଏହି ଦିବ୍ୟ ଚେତନାର ଅନୁକୂଳେ କାଜ କରଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକବାର ତାର ଚେତନାର ବ୍ୟାନ୍ଦି ଘଟେ ।

ଜଗନ୍ ସେହି ଏକଇଭାବେ ଚଲେଛେ । ତୁମି କିଂବା ଆମି ସଥିନ ଏର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆନବାର ଜନ୍ୟ କିଛୁମାତ୍ର କରତେ ପାରଛି ନା, ତଥିନ ଆମରା କେବଳମାତ୍ର ବ୍ୟାନ୍ଦିର ମତହି ଅଚ୍ୟତା ଓ ନୀରବ ସାନ୍ତ୍ଵି ହେଁ ଥାକିଲେ ପାରି । ଜଗତେର ମତ ଏଥାନେଓ ସେହି ଏକଇ ବ୍ୟାପାର । କତକିଛୁଇ ଘଟେ ଚଲେଛେ: ପ୍ରତ୍ୟେକବାର ନିଜେର ଶ୍ରେଷ୍ଠକେ ପ୍ରମାଣ କରବାର ଜନ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରଇଛେ; ସବ ରକମେର ରାଜନୀତି, ସବ ରକମେର ପ୍ରଚାର ରଯେଛେ । ଆମି ଶୁଧମାତ୍ର ବ୍ୟାନ୍ଦିର ମତହି ସାନ୍ତ୍ଵି ହେଁ ରଯେଛି; ଆମି ଏସବେର ପକ୍ଷେ ବା ବିପକ୍ଷେ କୋନଟାଇ ନାହିଁ, ଆମି ଏ ମମନ୍ତ କିଛୁକେ ମମର୍ଥନ୍ତେ କରାଇ ନା କିଂବା ନିନ୍ଦାଓ କରାଇ ନା ।

୨୬ ଏପ୍ରିଲ ୧୯୫୬

*

୬

ଆମାର କାହେ ମାନବ ଜୀବନେର ସବ କିଛୁଟି ହଲ ମିଶ୍ରିତ, କୋନ କିଛୁଟି ପୁରୋପୁରି ଭାଲ କିଂବା ପୁରୋଟାଇ ଖାରାପ ନଯ । ଆମି ଆମାର ବିଶେଷ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନକେ ଏହି ଭାବେର ପ୍ରତି କିଂବା ଏହି ଭାବନାର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ, ଏହି କାରଗେର ଜନ୍ୟ ଅଥବା ଅନ୍ୟ ଆରେକଟି କାରଗେର ଜନ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରତେ ପାରି ନା । କର୍ମେର କ୍ଷେତ୍ରେ, ଆମାର କାହେ ଏକମାତ୍ର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହଲ, ଶ୍ରୀଅରବିଦ୍ଵେର କାଜ, ସ୍ଵଭାବତିଇ ଯା କିଛୁ ଏହି କର୍ମକେ ସାହାୟ୍ୟ କରଛେ ସେ ସବ କିଛିର ପ୍ରତିଇ ଆମାର ସଚେତନ ସମର୍ଥନ ରମେଛେ ଏବଂ ସେଇ ସମର୍ଥନ ହଲ ସାହାୟ୍ୟେର ଆନୁପାତିକ । ସେଇ କମଟି ଠିକ ଯେମନଭାବେ କରା ଉଚିତ ତେମନଭାବେ କରେ ଯାବାର ଜନ୍ୟ ଆମାର ପ୍ରଯୋଜନ ସକଳରକମ ସହ୍ୟୋଗିତା ଏବଂ ସବରକମ ସାହାୟ୍ୟ । ସେଇସବ ସହ୍ୟୋଗିତାର ମଧ୍ୟ ଥେକେ ଆମି କେବଳମାତ୍ର ଏକଟିକେ କିଂବା ଅନ୍ୟଟିକେ ଥର୍ହଣ କରତେ ପାରି ନା ଏବଂ ବାଦବାକୀଦେର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନଓ କରତେ ପାରି ନା । ଆମି କୋନ ଏକଟି ପଞ୍ଚ କିଂବା ଅନ୍ୟ ଆରେକଟି ପଞ୍ଚେର ଅନୁଗାମୀ ହତେ ପାରି ନା । ଆମି ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେର ଅନ୍ତିମ ଏବଂ ସମନ୍ତରକମ ସମ୍ପଦାୟ ଓ ପଞ୍ଚ ନିର୍ବିଶେଷେ ଭଗବାନେର ଜୟେଷ୍ଠ ଜନ୍ୟଟି ପୃଥିବୀର ବୁକେ ଆମାର କର୍ମ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତେର ସର୍ବଦା ତାହି ହବେ ।

ଉତ୍ସ : Words of the Mother, Cent. Edi. Vol. No. 13, PP. 47-51,

ଅନୁବାଦ : ଦେବ୍ୟାନୀ ସେନଙ୍ଗପ୍ତ

(ଶ୍ରୀଅରବିଦ୍ଵେର ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀମାରେ ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତେର ପରବତୀ ଦିନେ ଶ୍ରୀମା ତାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦିନଲିପିତେ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନାଟି ଲିପିବନ୍ଦ କରେଛିଲେନ ।)

... ଶତ ଶତ ଜୀବ ଯଦି ଗାଢ଼ତମ ଅଞ୍ଜାନେର ମଧ୍ୟେ ନିମଞ୍ଜିତ ରଯେ ଥାକେ — କିଛୁ ଏସେ ଯାଇ ନା ତାତେ । କାଳ ଯାଁକେ ଆମରା ଦେଖେଛି ତିନି ପୃଥିବୀତେ ଆଛେନ । ତାର ଉପର୍ହିତିଇ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ଯେ ଏକଦିନ ଆସବେ ସଖନ ଅନ୍ଧକାର ଆଲୋକେ ରହିବାରିରିତ ହବେ, ସଖନ ତୋମାର ରାଜତ୍ତ ସତ୍ୟସତ୍ୟଟି ପୃଥିବୀର ଉପର ସ୍ଥାପିତ ହବେ ।

ହେ ଭଗବାନ, ଏହି ଅତ୍ୟାଶ୍ଚରେର ଦିବ୍ୟଅଷ୍ଟା, ଆନନ୍ଦେ କୃତଜ୍ଞତାୟ ହଦୟ ଆମାର ପରିପ୍ଲତ ହୁୟେ ଯାଇ ସଖନ ଏହି ଚିନ୍ତା ଆମି କରି — ଆଶା ଆମାର ଅସୀମ ହୟେ ଓଡ଼ଠେ ।

ଭଗବାନ, ଆମାର ଆରାଧନା ସକଳ ବାକ୍ୟେର ଅତୀତ, ପୂଜା ଆମାର ନିର୍ବାକ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୦, ୧୯୧୪

ଶ୍ରୀମା

ଉତ୍ସ : Prières et Méditations ଥିଲେର ଅନୁବାଦ : ଧ୍ୟାନ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା, ପୃଃ ୬୪-୬୫,

ଅନୁବାଦ : ନଲିନୀକାନ୍ତ ଗୁଣ୍ଠ

ଭଗବାନ ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ରଯେଛେନ

ଶ୍ରୀମା

(ପୂର୍ବସଂଖ୍ୟା ୨୧ ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୨୦୧୫-ର ପର)

ସକଳ ଅପୂର୍ଣ୍ଣତାର ମଧ୍ୟେଓ ରଯେଛେ ଭଗବାନେର ପରମ ମନୋନିବେଶେର ଅପରିବତ୍ତନୀୟ ଶାନ୍ତି ଏବଂ ଭଗବାନେର ଚିରନ୍ତନ ଅସୀମେର ପ୍ରଶାନ୍ତ ରୂପ । ୨୨ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନେର ଆଲୋକେ ଆମରା ଦେଖିବ, ଭଗବାନେର ଜାନେ ଆମରା ଜାନିବ, ଭଗବାନେର ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତିରେ ଆମରା ଉପଲବ୍ଧି କରିବ । ୨ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନକେ ବ୍ୟତୀତ ସବହି ମିଥ୍ୟା ଓ ମରୀଟିକା, ସବହି ଶୋକପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ଧକାର । ଭଗବାନେ ରଯେଛେ ଜୀବନ, ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦ । ଭଗବାନେ ରଯେଛେ ପରମ ଶାନ୍ତି । ୨ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୫୪

*

ଆମାଦେର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ରଯେଛେ ଭଗବାନେ । ତାର ସହାୟେ ଆମରା ସକଳ ବାଧାବିନ୍ଦୁ ଅତିକ୍ରମ କରତେ ପାରି । ୪ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୫୪

*

ରାତରେ ଶୁଦ୍ଧତାୟ ଭଗବାନେର କର୍ତ୍ତ୍ସର ସୁରେଲା ସ୍ତତିରାପେ ଶୋନା ଯାଇ ।

୭ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନେର ବିଜୟ ଏତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତାର ବିରକ୍ତଦେଶର ପ୍ରତିଟି ବାଧା, ପ୍ରତିଟି ପ୍ରତିକୁଳ ଇଚ୍ଛା, ପ୍ରତିଟି ବିଦେଶ ଆରା ବୃହତ୍ତର ଏବଂ ଆରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଜୟେର ପ୍ରତିଶ୍ରତି ବହନ କରେ । ୯ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୫୪

*

ତାର ଆଲୋକେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଜନ୍ୟ ଆମରା ଭଗବାନକେ ଆବାହନ କରି ଯାତେ ଆମାଦେର ମଧ୍ୟେ ତାକେ ପ୍ରକାଶ କରାର କ୍ଷମତା ଜାଗାରିତ ହୁଁ । ୧୦ ନଭେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନେର ବାଣୀ ସାନ୍ତ୍ବନା ଦେଇ, ଆଶୀର୍ବାଦ କରେ, ପ୍ରଶମିତ କରେ ଓ ଆଲୋକ ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଯେ ଆଚାଦନ ଆମାଦେର କାହିଁ ଥେକେ ଅନୁଷ୍ଠାନକେ ଆବାହିତ କରରେହେ ତାର ଏକଟି ପର୍ଦା ଭଗବାନେର ମହାନୁଭବ ହସ୍ତକେ ସରିଯେ ଦେଇ । ୧୮ ନଭେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନେର ମନୋନିବେଶେର ଐଶ୍ୱର : କତ ଶାନ୍ତ, ଉଦାର ଓ ପବିତ୍ର ।

୧୯ ନଭେମ୍ବର ୧୯୫୪

୮

ଭଗବାନେର ମଧ୍ୟେ ଏକଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୂତନ ଜୀବନ ଯାପନ କରତେ ହବେ ଯେ ଜୀବନ ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଯାର ପରମପ୍ରଭୁ ହତେ ହବେ ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନକେ — ଆର ତାହ'ଲେ ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ପ୍ରଶାସ୍ତିତେ ପରିଣତ ହବେ, ସମସ୍ତ ମନସ୍ତାପ ଶାସ୍ତିତେ । ୨୦ ନଭେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନକେ ଆମାଦେର ମଧ୍ୟେ ଏତ ଜାଥତଭାବେ ଅନୁଭବ କରି ଯେ ଯା କିଛୁ ହବେ ତାର ଜନ୍ୟ ପ୍ରଶାସ୍ତ ଚିତ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରି, ଏକଥା ଆମରା ଜାନି ଯେ ତିନି ଆମାଦେର ମଧ୍ୟେ ରଯେଛେ ଆର ତାହୀ ଆମାଦେର ସମସ୍ତ ପଥେ ତିନି ଆହେନ । ୨୪ ନଭେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନେର ମହିମା ସକଳ ପରାଜ୍ୟକେ ଅସୀମେର ବିଜ୍ୟେ ରହ୍ମାନ୍ସରିତ କରେ, ତାଁର ବିଚ୍ଛୁରିତ ଉଞ୍ଜ୍ଜଳତାୟ ସକଳ ଛାଯା ଅପସାରିତ ହୋଇଛେ । ୯ ଡିସେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନେର ଉପହିତି ଆମାଦେର ଶକ୍ତିତେ ଆନ୍ତେ ଶାସ୍ତି, କାର୍ଯେ ଆନ୍ତେ ପ୍ରଶାସ୍ତି ଆର ସକଳ ପରିଷ୍ଠିତିତେ ଆନ୍ତେ ଅନାବିଲ ସୁଖ । ୧୩ ଡିସେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନ ଅବିମିଶ୍ର ସୁଖ, ଆନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୁଭ, କିନ୍ତୁ ଏହି ଶୁଭ ତଥନଟି ସର୍ବସୁନ୍ଦର ହୟ ଯଥନ ତା ହୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ୨୨ ଡିସେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଭଗବାନ ସେଇ ସଦା ନିର୍ଭର୍ୟୋଗ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ସେଇ ଶକ୍ତି, ସହାୟ ଓ ପଥଥଦ୍ରଶ୍କ ଯିନି କଥନ ଓ ମରେ ଦାଁଢାନ ନା । ଭଗବାନ ସେଇ ଆଲୋକ ଯା ଅନ୍ଧକାର ଦୂର କରେ, ସେଇ ବିଜେତା ଯେ ଜ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ । ୨୩ ଡିସେମ୍ବର ୧୯୫୪

*

ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନଟି ସେଇ ସହାୟ ଯା କଥନ ଓ ବ୍ୟର୍ଥ ହୟ ନା ।

*

ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନ ସର୍ବଦାଇ ସାଡା ଦେନ ।

ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେର ଭାଲବାସା କଥନ ଓ ବ୍ୟର୍ଥ ହୟ ନା ।

ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନକେହି ଭାଲବାସ ଏବଂ ଭଗବାନ ସର୍ବଦା ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ଥାକବେନ ।

୬ ଅଗସ୍ତ ୧୯୬୩

*

କେବଳମାତ୍ର ପରମପ୍ରଭୁର ମତାମତେର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆହେ ।

କେବଳମାତ୍ର ପରମପ୍ରଭୁ ଆମାଦେର ସମସ୍ତ ଭାଲବାସା ଲାଭେର ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ତିନି ତା ଶତଗୁଣେ ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ କରେନ ।

*

୯

ତୋମାର ଅନ୍ତରାତ୍ମା ଯେଣ କେବଳ ଭଗବାନେ ଆସ୍ଥା ରାଖେ ।

*

ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେର ଚିନ୍ତା କର ଏବଂ ଭଗବାନ ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ଥାକବେନ ।

*

ଏକଟିଇ କାଜ, ଏକଟିଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଏକଟିଇ ଆନନ୍ଦ — ଭଗବାନ ।

*

ନିଜେକେ ନିଯେ ବିବ୍ରତ ଥାକାର ଅର୍ଥ ଅବନ୍ଧଯ ଓ ମୃତ୍ୟୁ । ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେ ମନୋନିବେଶ କର, ତାହଲେ ଆସବେ ଜୀବନ, ବୃଦ୍ଧି ଓ ଆତ୍ମାପଲାଦ୍ଵି ।

*

ଭଗବାନକେ ବାଦ ଦିଯେ ଜୀବନ ବେଦନାଦାୟକ ମାୟା, ଭଗବାନକେ ସାଥେ ନିଲେ ସବହି ଆନନ୍ଦମଯ ।

*

ଆଦର୍ଶ ମନୋଭାବ ହଲେ ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେର ହେତ୍ୟା, ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେର ଜନ୍ୟ କାଜ କରା ଏବଂ ସର୍ବୋପରି ଏକମାତ୍ର ଭଗବାନେର କାହିଁ ଥେକେ ଶକ୍ତି, ଶାସ୍ତି ଓ ସମସ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରା । ଭଗବାନ ଅସୀମ କୃପାମୟ ଏବଂ ଯତଦୂର ସନ୍ତ୍ଵନ ଶୀଘ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୌଛାନର ଜନ୍ୟ ଯା କିଛୁ ପ୍ରୟୋଜନ ତା ସବହି ପ୍ରଦାନ କରେନ ।

*

ଦିବ୍ୟ ଉପହିତିତେ ରଯେଛେ ଜୀବନେର ମୂଳ୍ୟ । ଏହି ଦିବ୍ୟ ଉପହିତି ସକଳ ଶାସ୍ତି, ସକଳ ଆନନ୍ଦ ଓ ସକଳ ନିରାପତ୍ତା ନିଯେ ଆସେ । ତୋମାର ମଧ୍ୟେ ଏହି ଉପହିତି ନିଯେ ଏସୋ ଏବଂ ତୋମାର ସମସ୍ତ ବାଧାବିନ୍ୟ ଦୂର ହୟ ଯାବେ ।

*

ଦିବାରାତ୍ର ସବସମୟ ରଯେଛେ ଦିବ୍ୟ ଉପହିତି ।

ଏର ଜନ୍ୟ ନୀରବେ ଅନ୍ତମୁଖୀ ହେତ୍ୟାଟି ସଥେଷ୍ଟ ଏବଂ ତାହଲେଇ ତା ଖୁଁଜେ ପାବେ ।

*

ସର୍ବଦା ଭଗବାନକେ ସ୍ମରଣ କର ଏବଂ ଯା କିଛୁ ତୁମି କର ତା ହୟ ଦିବ୍ୟ ଉପହିତିର ଅଭିପ୍ରକାଶ ।

*

କାଜେର ମଧ୍ୟେ ଏବଂ ନୀରବତାୟ ଦେଓଯା ଓ ନେଓଯାଯ, ସର୍ବଦା ତୋମାକେ ଆନନ୍ଦେର ସଙ୍ଗେ ସ୍ମରଣ ।

*

ନଦୀ ଯେମନ ସମୁଦ୍ରେ ଦିକେ ଯାଯ, ଆମାଦେର ସମସ୍ତ ଚିନ୍ତା, ସମସ୍ତ ଅନୁଭୂତି ଭଗବାନେର ଦିକେ ପ୍ରବାହିତ ହୟ ।

*

ସକଳ ଚିନ୍ତା, ସକଳ ଅନୁଭୂତି, ସକଳ କାଜ, ସକଳ ଆଶା ଯେଣ ଭଗବାନେର ପ୍ରତି ଯାଇ ଏବଂ ତାର ମଧ୍ୟେ କେନ୍ଦ୍ରିତ ହୁଏ । ତିନି ଆମାଦେର ଏକମାତ୍ର ସହାୟ ଏବଂ ଆମାଦେର ଏକମାତ୍ର ନିରାପତ୍ତା ।

*

ହାଁ, ବାହା, ଏକଥା ଅତି ସତ୍ୟ ଯେ ଭଗବାନ ଏକମାତ୍ର ରକ୍ଷକର୍ତ୍ତା — ତାର ମଧ୍ୟେ ରହେଛେ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାପତ୍ତା ।

(ସମାପ୍ତ)

ଉତ୍ସ : *Words of the Mother*, Cent. Edi. Vol. No. 14, PP. 11-16,

ଆମୁଦାଦ : ମନୋଜ ଭଟ୍ଟାଚାର୍

ସାଧନା ଓ ଜୀବନ

(ନିର୍ବାଚିତ ଅଂଶ)

ଶ୍ରୀମା

ତୋମାର ଜୀବନ

କେବଳ ମାତ୍ର ଅଞ୍ଜନତା, ଅଚେତନତା ଏବଂ ଅହଂ-ଏର ନିୟମଙ୍ଗକେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରାର ବିଷୟେଇ
ଆମି ବଲାଛି, — ଆର ତାର ପରିବର୍ତ୍ତେ କି ବିଶ୍ୱଯକର ଓ ଅତୁଳନୀୟ ପ୍ରାପ୍ତି ! ୭ ମେ ୧୯୩୭

*

ତୋମାର ଜୀବନ ହୟେ ଉଠୁକ ସାର୍ଥକପୂର୍ଣ୍ଣ ।

*

ଆବିରାମ ସତ୍ୟେର ଅଷ୍ଟେଷ୍ଟେ ଖାତି ହୟେ ଉଠୁକ ତୋମାର ଜୀବନ ଏବଂ ମେଟିଇ ହୟେ
ଉଠିବେ ଜୀବନାପନେର ସାର୍ଥକତା ।

*

ପରମେଶ୍ୱରେର ଦ୍ୱାରା ତୋମାର ସମଥ ଜୀବନ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଏବଂ
ଅବିମିଶ୍ରଭାବେ ।

*

ତୋମାର ଜୀବନକେ ସୁସଂଗଠିତ କରନ୍ତି ତୋମାର ଉଚ୍ଚତମ ଆସ୍ପଦ୍ଧା ।

*

ତୋମାର ବ୍ୟାକୁଲତାକେ କରେ ତୋଳ ପ୍ରଦୀପ ଓ ଆନ୍ତରିକ ଏବଂ କଥନୋ ଭୁଲେ ଯେଓ ନା
ଯେ ତୁମି ହଞ୍ଚେ ଭଗବାନେର ସନ୍ତାନ; ଏଟିଇ ତୋମାକେ ନିବାରଣ କରବେ ଏମନିକିଛୁ କରା
ଥେକେ ଯା ଭଗବାନେର ସନ୍ତାନେର ଅନୁପ୍ୟକ୍ଷ ।

*

ସକଳ କିଛୁଇ ନିର୍ଭର କରେ ପ୍ରତ୍ୟେକେର ମନୋଭାବେର ଉପର ଏବଂ ତାର ନିଜେକେ ପ୍ରକାଶେର
ଆନ୍ତରିକତାଯା ।

*

ସାଧନା ଓ ଜୀବନ

ସକଳ କିଛୁଇ ନିର୍ଭର କରେ ଆନ୍ତର ମନୋଭାବେର ଉପର ।

୧୭ ଏପ୍ରିଲ ୧୯୪୭

ପରିବର୍ତ୍ତନ

ପ୍ରତିକାର କରା ଓ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ କରା : ଉଭୟଇ ସମ୍ଭବ, କିନ୍ତୁ ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରେଇ, ତା ବିଭିନ୍ନ
ମାନେର ହଲେଓ, ପ୍ରକୃତିର ଏବଂ ଚରିତ୍ରେର ଏକଟି ରୂପାନ୍ତରେର ପ୍ରୟୋଜନ । ଯା ଭୁଲ କରା
ହେଁଛେ ତାର ନିଜେର କରା କର୍ମର ପରିଣତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରାର ପୂର୍ବେ, ତାକେ
ପ୍ରଥମେ ନିଜେର ମଧ୍ୟେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରତେ ହେଁ ।

୧୧ ଜାନ୍ୟାରୀ ୧୯୫୧

*

ସଥନ ମାନ୍ୟ ଆନ୍ତରିକଭାବେ ତାଦେର ଚେତନାର ପରିବର୍ତ୍ତନେର ଆକାଙ୍କ୍ଷା କରେ ତଥନିଇ
ତାଦେର କର୍ମଧାରାର ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରା ଯେତେ ପାରେ ।

*

ଚେତନାର ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଆର ସଥନ ଆମାଦେର ଚେତନାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହବେ ତଥନ ଆମରା
ଜାନାତେ ପାରବ କି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଁଛେ ।

*

ପରିବର୍ତ୍ତନ କର ...

- ୧ | ସ୍ଥାନକେ ସୁସାମଙ୍ଗ୍ଜେସ୍ୟ
- ୨ | ଈର୍ଷାକେ ସହାଦ୍ୟତାୟ
- ୩ | ଅଞ୍ଜନତାକେ ଜାନେ
- ୪ | ଅନ୍ଧକାରକେ ଆଲୋଯ
- ୫ | ମିଥ୍ୟାଚାରକେ ସତ୍ୟେ
- ୬ | ଦୁନୀତିକେ ସାଧୁତାୟ
- ୭ | ଯୁଦ୍ଧକେ ଶାସ୍ତିତେ
- ୮ | ଭୟକେ ନିଭୀକତାୟ
- ୯ | ଅନିଶ୍ୟାତାକେ ନିଶ୍ୟାତାୟ
- ୧୦ | ସଂଶୟ-ସନ୍ଦେହକେ ବିଶ୍ୱାସେ
- ୧୧ | ବିଶ୍ୱାସାକେ ଶୃଙ୍ଗାଳୀୟ
- ୧୨ | ପରାଜୟକେ ବିଜୟେ

୯ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୫୧

*

ସ୍ଵାଧୀନତା ଓ ଶୃଙ୍ଗାଳା

ଆତ୍ମତ ଓ ସାତତ୍ସ୍ଵ

ସମତା ଓ କ୍ରମୋଚ ଶ୍ରେଣୀବିଭାଗ

ଏକତା ଓ ବିଭିନ୍ନତା

ପ୍ରାଚୁର୍ୟ ଓ ଦୁର୍ଲଭ

ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ ପ୍ରଶାନ୍ତି
ଶକ୍ତି ଓ କରଣା
ବିଚକ୍ଷଣତା ଓ ହିତେଷା
ଓଦାର୍ୟ ଓ ମିତବ୍ୟାଯିତା
*

ପରିବର୍ତ୍ତନ : ଉପଲବ୍ଧିର ପ୍ରାରଭ ।

*

ପରିବର୍ତ୍ତନ : ସନ୍ତାର ସକଳ ପ୍ରକାର ଗତି ପ୍ରୟୁକ୍ତିକେ ଭଗବାନେର ଅଭିମୁଖେ ଚାଲନା ।

*

ପୁନର୍ଥାନ : ପୁରନୋ ଚେତନାର ଖ୍ୟାତି ପଡ଼ା, ଆର ଏର ଭିତର ଥେକେଇ ଜାଗରଣ ହ୍ୟ
ପାବିତ୍ର ସନ୍ତାର ।

*

ନତୁନ ଜନ୍ମ : ଶୁଦ୍ଧ ଚେତନାର ଜନ୍ମ, ଯା ଆମାଦେର ଅଭ୍ୟନ୍ତରେର ଦିବ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତି ।

*

ଉପଲବ୍ଧି : ଆମାଦେର ସକଳ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

*

ଉପଲବ୍ଧି : ଏହି ସେଇ ଯାର ଜନ୍ୟ ଆମରା ଆକୁଳ ଆସ୍ପଦ୍ଧା କରି ଏବଂ ଯତହି ଦୀର୍ଘ
ହୋକ ତାର ଜନ୍ୟ ଆମରା ଅବିରାମ କଠୋର ସଂଗ୍ରାମ କରେ ଚଲବ ।

*

ଉପଲବ୍ଧିର ଶକ୍ତି : ଉପଲବ୍ଧିର ସାଥେ ସକଳ ବାଧା ବିପନ୍ତିକେ ଜୟ କରା ଯାବେ ।

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ : *Words of the Mother, Cent. Edi. Vol. No. 15, PP. 238-241,*

ଅନୁବାଦ : ଅରଣ ବସାକ

ଭଗବାନ ରହେଛେ

ଭଗବାନ ଆହେନ ଏ ଏକ ଜୀବନ୍ତ ସତ୍ୟ ...
ଆର ପ୍ରତିବାରଇ ଯେ କୋଣ ସାମାନ୍ୟ ବଞ୍ଚି
ତା ମେ ପରୋକ୍ଷ ବା ପ୍ରତ୍ୟୋକ୍ଷ ହୋକ ନା କେନ
ତୋମାକେ ଭଗବାନେର ଅନ୍ତିମେହିର
ଏକ ଅପରାପ ଆନନ୍ଦେର ସଂସପର୍ଣ୍ଣ ନିଯେ ଆସେ ...

— ଶ୍ରୀମା

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ : Cent. Edi. Vol. No. 6, ଅନୁବାଦ : କାନୁପ୍ରିୟ ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ

ଧୂମପାନ, ମଦ ଓ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ

ଶ୍ରୀମା

ମଦ୍ୟପାନ ଓ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ : ଆତ୍ମସଂସମ୍ମା¹

[ବିରୋଧୀସତ୍ତା ଛାଡ଼ାଓ] ମାନୁଷେର ଭିତର ଅନେକେ ଆହେ ଯାରା ଅପକର୍ମକେ ପ୍ରଶାୟ ଦେଇ
— କୋନ-ନା-କୋନ ଅପକର୍ମ, ଯେମନ ମଦ ଖାଓଯା ବା ଡ୍ରାଗ ଇନଜେକ୍ଶନ ନେଓଯା — ଏବଂ
ତାରା ଭାଲ କରେଇ ଜାନେ ଯେ ଏସବ ତାଦେର ଧ୍ୱଂସେର ଦିକେ, ମୃତ୍ୟୁର ଦିକେ ଟେଣେ ନିଯେ
ଚଲେଛେ । ତବୁ ତାରା ଜେନେଶ୍ନେ ସେ ଜିନିସଟି କରେ ।

ତାଦେର ନିଜେଦେର ଓପର କୋନ ନିଯମିତ୍ରଣ ନେଇ ।

ଆତ୍ମସଂସମ୍ମାର ଜନ୍ୟ ସବକ୍ଷେତ୍ରେଇ ଏକଟା ସମୟ ଥାକେ । ଯଦି-ନା ମେ ଏକବାର ‘ହ୍ୟା’
ବଲତ, ଯଦି-ନା ମେ ଏକବାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିତ, ମେ କଥନଇ ଜିନିସଟା କରତ ନା ।

ମାନୁଷେର ମଧ୍ୟେ ଏକଜନ୍ମ ନେଇ, ଚାପିଯେ ଦେଓଯା ଜିନିସେର ବିରଳଦେ ପ୍ରତିରୋଧ କରାର
ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଯାର ନା ଆହେ — ଅବଶ୍ୟ ଯଦି ତାକେ ପ୍ରତିରୋଧ କରାର ସାଧୀନତା ଦେଓଯା
ହ୍ୟ । ଲୋକେ ବଲେ, “ନା କ’ରେ ପାରି ନା” — ସେଇକମ ହ୍ୟ କେନନା ଅନ୍ତରେର ଗଭୀରେ
ତାରା ଚାଯ ନା ଅନ୍ୟରକମ କରତେ । ତାରା ତାଦେର ଅପକର୍ମେର ଦାସ ହ୍ୟେ ଥାକତେ ସମ୍ମତ
ହ୍ୟେଛେ । ଏକଟା ସମୟେ ସେ ତା ବରଣ କରେ ନିଯେଛେ ।

ତାମାକ ଏବଂ ଅୟାଲ୍‌କହଳ²

ତାମାକ ଏବଂ ଅୟାଲ୍‌କହଳ କେନ ସ୍ମୃତିଶକ୍ତି ଓ ସକଳଶକ୍ତିକେ ନଷ୍ଟ କରେ ?

କେନ ? କେନନା ତାରା ତାଇ କରେ ବଲେ । କୋନ ନୈତିକ କାରଣ ନେଇ । ଏଟା ବାସ୍ତବ ଘଟନା ।
ଅୟାଲ୍‌କହଳର ମଧ୍ୟେ ବିଷ ଆହେ, ତାମାକେର ମଧ୍ୟେ ବିଷ ଆହେ, ଆର ଏହି ବିଷ ଦେହେର
କୋଷେର ମଧ୍ୟେ ପ୍ରବେଶ କରେ ଏବଂ ସେମର ନଷ୍ଟ କରତେ ଥାକେ । ଅୟାଲ୍‌କହଳ, ବଲତେ ଗେଲେ,
ଦେହ ଥେକେ ମୋଟେଇ ପରିତ୍ୟନ୍ତ ହ୍ୟ ନା; ମନ୍ତ୍ରିକ୍ଷେର ଅଂଶବିଶେଷେ ତା ଜମା ହତେ ଥାକେ
ଏବଂ ତାରପର, ଜମବାର ପର ଏହିଏ କୋଷଙ୍ଗୁଲୋ ତାର ମୋଟେଇ କାଜ କରେ ନା — କେଉ
କେଉ ଏହି କାରଣେ ପାଗଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହ୍ୟେ ଯାଇ, ଯାକେ ବଲା ହ୍ୟ ଡିଲିରିଆମ ଟ୍ରେମେନ୍ସ (delirium
tremens) । ଖୁବ ବେଶି ଅୟାଲ୍‌କହଳ ଖେଳେ ଏହି ପରିଣାମ ହ୍ୟ । ଏହି ଅୟାଲ୍‌କହଳ କୋନରକମ
ପରିପାକ ନା ହ୍ୟେ ମାଥାଯ ଗିଲେ ଏହିକମ ଜମେ । ଆର ଏହି ଜିନିସ ଏତହି ବହୁ ପ୍ରଚାଲିତ
ଯେ ... ଉଦାହରଣସ୍ଵରୂପ, ଫ୍ରାଙ୍ଗେ ଏକଟି ଅନ୍ଧଳ ଆହେ ଯେଥାନେ ମଦ ପ୍ରକ୍ଷତ ହ୍ୟ, ମେ ମଦେ
ଅୟାଲ୍‌କହଳର ପରିମାଣ ଖୁବ କମ ଥାକେ: ଆମର ମନେ ହ୍ୟ ଶତକରା ଚାର କି ପାଁଚଭାଗ

ମାତ୍ର, ଖୁବ୍ ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣେ, ବୁଝୋଛ; ଏଥିନ ଏହି ଲୋକେରା, ଯେହେତୁ ତାରା ତୈରି କରଛେ, ଜଳ ଖାଓୟାର ମତୋ ମଦ ଥାଯାଇ ନାହିଁ ମଦ ଥାଯାଇ, ଆର କିଛୁକାଳ ପରେ ତାରା ଅସୁନ୍ଧରୀ ହେବାର ପାଇଁ। ତାଦେର ମାଥାର ଗଣ୍ଡଗୋଲ ହେବାଇ ନାହିଁ। ଆମି ଏରକମ କିଛୁ ଲୋକକେ ଜାନି, ତାଦେର ମନ୍ତ୍ରିଙ୍କ ବିକୃତ ହେବାଇ, କୋନ କାଜ କରେ ନା। ଆର ତାମାକ — ନିକୋଟିନ ହେଚେ ଭୟାନକ ବିଷାକ୍ତ ଏକଟି ଜିନିସ। ଏହି ବିଷ ଦେହକୋଷକେ ଧ୍ୱନି କରେ। ଆମି ବଲେଛି ଏହି ବିଷ ଧୀରେ ଧୀରେ କ୍ରିୟା କରେ, କେବଳ ଲୋକେ ତକ୍ଷଣି ଏର ଫଳ ବୁଝାତେ ପାରେ ନା — କେବଳ ସଖନ କେଉଁ ପ୍ରଥମବାର ଧୂମପାନ କରେ ସେଇସମୟ ଖୁବ୍ ଅସୁନ୍ଧରୀ ହେବାଇ ପଡ଼ା ଛାଡ଼ା। ଆର ଏତେହି ତୋମାର ବୋମା ଉଚିତ ଯେ ଧୂମପାନ କରା ଉଚିତ ନାଁ। ଶୁଦ୍ଧ ଲୋକେରା ଏତେହି ମୂର୍ଖ ଯେ ଭାବେ ସେଟା ଏକଟା ଦୁର୍ବଲତା ଆର କାଜେହି ସେକାଜ କରନେହି ଥାକେ ସତଦିନ ନା ସେଇ ବିଷେ ତାରା ଅଭ୍ୟାସ ହେବାଇ ଯାଯାଇ। ଆର ଶରୀରେ କୋନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେବାଇ ନା, କୋନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନା ଦେଖିଯେ ଶରୀରିର ନିଜେକେ ନଷ୍ଟ ହେବେ ଦେଯ : ତୁମି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେବେ ଅବ୍ୟାହତି ପାଞ୍ଚ ।

ନୈତିକ ଚରିତ୍ରଗତ ଜିନିସେର ମତୋ ଶରୀରେଓ ଓଇ ଏକି ବ୍ୟାପାର । ତୁମି ସଖନ ଏମନ କିଛୁ କର ଯା କରା ଉଚିତ ନାଁ, ତୋମାର ଚୈତ୍ୟପୁରୁଷ ଏକଟା ହିଂସା ଏବଂ କ୍ଷୀଣ କଟେ ଜାନାଯ ସେଟା ନା କରନେ, ତା ସନ୍ଦେହେ ତୁମି ଯଦି ତା କରନେ ଥାକ, ତବେ କିଛୁକାଳ ପରେ ସେ ଆର ତୋମାକେ କିଛୁ ବଲବେ ନା ଏବଂ ତୋମାର ମନ୍ଦ କାଜେର ଜନ୍ୟ ଆର ଭିତରେ କୋନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଓ ହେବାଇ ନା, କେବଳ ସେଇ କଟେ ସଖନ ଏସେଛି, ତୁମି ତା ଶୁନନେ ଅସ୍ତିକାର କରେଛିଲେ । ଆର ତାରପର, ସ୍ଵଭାବତିହି ତୋମାର ଗତି ମନ୍ଦ ହେବେ ମନ୍ଦତର ଅବସ୍ଥାର ଅଭିମୁଖେ ଧାବିତ ହେବାଇ ଏବଂ ତୁମି ଗର୍ଭର ମଧ୍ୟେ ଗିଯେ ପଡ଼ । ବେଶ, ଏଥିନ ତାମାକେର ବ୍ୟାପାରେଓ ଏକି ଜିନିସ : ପ୍ରଥମବାର ଶରୀର ଖୁବ୍ ଜୋରେର ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କରେ, ସେ ବମି କରେ ଫେଲେ, ସେ ତୋମାକେ ବଲେ, “କିଛୁତେହି ଆମି ଏ ଜିନିସ ଚାଇ ନା ।” ତୁମି ତୋମାର ମନେର ଓ ପାଶେର ମୃତ୍ୟୁ ଦିଯେ ତାକେ ବାଧ୍ୟ କର, ତାକେ ଓଇ କାଜ କରନେ ଜୀବନଦସ୍ତି କର । ସେ ଆର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଯାଇ ନା, ନିଜେକେ କ୍ରମଶ ବିଷାକ୍ତ ହେବେ ଦେଯ, ସତଦିନ ନା ସେ ଭେଙେ ପଡ଼ିଛେ । ଶାରୀରିକ କ୍ରିୟାର ସବ ଅବନତି ଘଟିବେ ଥାକେ; ଶାୟଗୁଲୋହ କ୍ଷତିଗ୍ରାସ ହେବାଇ ତାରା ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ଧାରଣ କରନେ ଅକ୍ଷମ ହେବାଇ, କେବଳ ତାରା ତଥା ଆକ୍ରମଣୀୟ ବିଷାକ୍ତ ହେବାଇ ନା । ଆର ଶେଷେ ଲୋକେରା କାଁପିବେ ଥାକେ, ତାଦେର ଶାୟଗୁଲିନିତ ଆନ୍ଦୋଳନ ହେବାଇ । ବେଶ କିଛୁମିଥ୍ୟକ ଏହିରକମ ଲୋକ ଆହେ, ଓଦେର ଦେଖିବେ ପାବାର ଜନ୍ୟ ତୋମାକେ ବେଶ ଦୂର ଯେତେ ହେବେ ନା । ତାରା ଏହିରକମ ହେବେ ଗିଯେଛେ ଶୁଦ୍ଧମୁକ୍ତ ଏହି କାରଣେ ଯେ ତାରା ବାଡ଼ାବାଡ଼ି କରେଛେ : ତାରା ମଦ ଥାଯାଇ, ଧୂମପାନ କରେ । ତାରା ସଖନ ଏକଟା ଜିନିସ ତୋଳେ, ତାଦେର ହାତ କାଁପେ (ଭଙ୍ଗି କରେ ଦେଖାଲେନ) । କାଜେର ଏହିରକମ ଫଳ ତାରା ପାଇଁ ।

ଉତ୍ସ:୧ : Cent. Edi. Vol. No. 8, P.5, ୨ : Cent. Edi, Vol. No. 6, PP. 74-76,

ଅନୁବଦ : ପୀଯୁଷ ଶୁଷ୍ଟୁ

ଏହି ନୀରବ ନିଷ୍ଠରଙ୍ଗ ଶାନ୍ତ ମନେର ଅବସ୍ଥାକେ ଧରେ ରାଖିବେ ଜାନା ଚାଇ ।... ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ ସଥିନ ଏହି ଅବସ୍ଥାଯ ଥାକିବେ,... ତଥି ... ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ ତାର ମଧ୍ୟେ ଦିଯେ ଅବିରତଧାରେ ପ୍ରବାହିତ ହେବେ ଚଲତ । ତିନି ଟାଇପରାଇଟାରେ ଶୁଦ୍ଧ ଆଙ୍ଗୁଳ ଚାଲିଯେ ଯେତେନ, ଏବଂ ସେଇ ଉର୍ଧ୍ବତମ ଜ୍ଞାନସମ୍ପଦ ତାର ମଧ୍ୟେ ଦିଯେ ଭାଷାଯ ଭର କରେ ଆର୍ ପତ୍ରିକାର ପ୍ରବନ୍ଧ ହେବେ ବେରିଯେ ଆସନ୍ତ ।

ଶ୍ରୀମା

“ଆମି ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଧରେ ଅପେକ୍ଷାଯ ରାଇଲାମ ... ନୃତ୍ତନ ମନେର ଗଠନ ତୁମି ଦେବେ ବଲେ, ଯା ତୋମାକେ ପ୍ରକାଶ କରାର ହେବେ ସବଚେତ୍ୟେ ଉପଯୋଗୀ ।” —ଆରା ବିଶ୍ଵଦ କରେ ବଲ ।

ଶ୍ରୀମା : ସାଧାରଣତ ମନେର ଥାକେ ଏକଟା କାଠାମୋ — ଲୋକେରା ଭାବେ, ଚିନ୍ତା କରେ ବୋବେ ଏକ ବିଶେଷ ଧରନେ । କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି ଏକବାର ହଲେ ମନେର ଅଭ୍ୟାସ ମତୋ ଧାରଣାର ଶକ୍ତି ଏକେବାରେହି ଚଲେ ଯାଯା । କାରଣ, ମାନୁଷ ତଥି ଯେ ଅବସ୍ଥା ଲାଭ କରେ ତା ଦେଇ ବେଶ ଡୁଁ ଡୁଁ ସ୍ତରର ବସ୍ତ । ସୁବିଶାଳ ମୈନ୍‌ଶବ୍ଦେର ମାଝେ ବିରାଜମାନ ତାର ଚେତନା ଜ୍ଞାନେର ଆଲୋକେ ଭାସ୍ଵର, ଯେ ଜ୍ଞାନେର ଉତ୍ୱପତ୍ତି ବହୁ ଉର୍ଧ୍ବେ ଏବଂ ତାର ପ୍ରକୃତି ସାଧାରଣ ମନେର ଚେଯେ ସହସ୍ରଣଂ ବ୍ୟାପକ । ସେଇ ଶୂନ୍ୟ ମନେର ଅବସ୍ଥା ଏମନହିଁ ଅନୁପମ ହେବେ ଓଠେ ଯେ ତାର ମାଝେ କୋନ ବିତର୍କ, କୋନ ବିରୋଧ, କୋନ ଚିନ୍ତାର ସଂଘର୍ଷ ନେଇ, ଓସବେର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନେଇ । ସେଥାନେ ଆହେ ଶୁଦ୍ଧ ଏକ ଜ୍ୟୋତିର ବିକାଶ, ବହୁ ଉର୍ଧ୍ବ ଥେକେ ତା ବିଚ୍ଛୁରିତ ହେଚେ, ଏବଂ ତାର ମାଝେ ରଯେଛେ ଏକ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ଭାସ୍ଵର ଜ୍ଞାନମଯ ଚେତନା — ମାନୁଷକେ ଯା ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଠିକ ଯେମନଟି ଯା କରା ଦରକାର ତାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଚେ, କୋନରକମ ବିଚାର ବିବେଚନାର ଗଣ୍ଡିର ମଧ୍ୟେ ତାକେ ଯେତେ ହେଚେ ନା ସେ ଜନ୍ୟେ । ସଥାର୍ଥ ବୋଧେ, ଅଭାସ ଧାରଣାର ଏହି ହଲ ଉପାୟ । ଅଖଣ୍ଡ ନୀରବତା, ଅବିଚିଲିତ ପ୍ରଶାସ୍ତିର ମାଝେ ତା ବିଧୃତ । ଏକେହି ଆମି ବଲେଛି ନୃତ୍ତନ ମନ, ଯା ଦିବ୍ୟବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରକାଶେ ସବଚେଯେ ଉପଯୋଗୀ ହେବେ ।

ତାହିଁ ଅନ୍ୟଦେରେ ଯଦି କିଛୁ ବୋବାତେ ହେବାଇ, ଯଦି ତାଦେର କିଛୁ ଜ୍ଞାନ ଦାନ କରନେ ହେବାଇ, ତୋ ତାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅବସ୍ଥା ଉପାୟ ହଲ ନିଜେ ସେଇ ଜ୍ଞାନକେ ଉପଲବ୍ଧି କରା ସେଇ ଜ୍ଞାନେର ଚେତନାଯ ବାସ କରା; ମନ ଦିଯେ ବୁଝେ ଶୁଦ୍ଧ କଥାର ବାଁଧନେ ଫେଲେ ଭାଷାଯ ପ୍ରକାଶ କରା ନାଁ । ଏହି ଜ୍ଞାନ ସଧଗାରିତ ହେବାଇ ଭାଷାଯ ଭର କରେ ନାଁ; ଅନ୍ତରେର ସଚେତନ ଭାବତରଙ୍ଗେର ପ୍ରକମ୍ପନେର ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟଦେର ଚେତନାଯ ଏହି ଜ୍ଞାନ ସଧଗାରିତ ହେବାଇ । ଯାରା ତା ଗ୍ରହଣେ ଉପଯୋଗୀ ଚେତନାତେ ବାସ କରନେ ତାର ଠିକ ତା ପେଯେ ଯାଯା, ମୁଖେର କଥାଯ ବଲେ ବୁଝିଯେ ଏ ଜ୍ଞାନ ଦିତେ ହେବାଇ ନାଁ । ଚେତନାର ତରଙ୍ଗହିଲ୍ଲୋଳ ତାଦେର ଅନ୍ତରେ ଗିଯେ ପରଶମଗିର ପରଶ ଦେଇ, ଆର ତାର ଫଳ

ଜେଗେ ଓଠେ ତାଦେର ଚେତନା । ଫୁଟେ ଓଠେ ଏହି ଜ୍ଞାନ ସମ୍ପଦ, ଆର ତଥନ ତା ତାଦେର ବାହ୍ୟ ଚେତନାୟ ମନେର ପଥେ ଆତ୍ମପରକାଶ କରେ । ପ୍ରାଚୀନ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଜ୍ଞାନୀରା, ଆଚାର୍ଯ୍ୟରା ଏହି ପଞ୍ଚାଇ ଅବଲମ୍ବନ କରେ ଶିଷ୍ୟଦେର ମଧ୍ୟେ ଜ୍ଞାନସଂଗର କରତେନ । ଏହି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଜ୍ଞାନସଂଗରେର ପଦ୍ଧତି ତାରା ଜାନତେନ । ତାରା ଶାସ୍ତ୍ର ମୌନତାର ମାଝେ ନିର୍ବାକ ଅବସ୍ଥା ଅନ୍ୟଦେର ଅନ୍ତରେ ଏକଟା ଚେତନାର ଆଲୋଡ଼ନେର ସୃଷ୍ଟି କରେ ଜ୍ଞାନବନ୍ତକେ ଜ୍ଞାନିଯେ ଦିତେନ, ଏବଂ ତଥନ ତା ପ୍ରତ୍ୟେକେର ଭାବେ, ପ୍ରତ୍ୟେକେର ମନେର ମଧ୍ୟେ ନିଜେର ନିଜେର ପ୍ରଚଳିତ ଭାଷାଯ ଫୁଟେ ଉଠିତ । ଶିକ୍ଷକର ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଜ୍ଞାନକେ ସୁନ୍ଦରେ ଆକାରେ ଫେଲେ ମନେର ଦ୍ୱାରେ ପୌଛେ ଦିତେ ହୁଏ ନା । ତା ସରାସରି ଅନ୍ତରେ ଗିଯେ ପୌଛୟ ଏବଂ ତାରପର ଯେ ଯାର ନିଜେର ମନେର ଧରନ ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ନିଜେର ଭାଷାଯ ତାକେ ରୂପ ଦେଯ । ଏ ହଲ ଯେନ ଏକ ପରଶମଣି । ଏର ପରଶ ଅନ୍ତର୍ଲୋକେ ଲାଗତେଇ ଜେଗେ ଓଠେ ଚେତନାର ତରଙ୍ଗ ଅନୁଭୂତି, ଏବଂ ତାରପର ତା ବାହ୍ୟଚେତନାର ରାଜ୍ୟେ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ ହୁଏ ପ୍ରତ୍ୟେକେର ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଭାଷାଯ । ଏକଜନ ବ୍ୟକ୍ତି ଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀଦେର ମାଝେ ଏହିଭାବେ ଚେତନାର ତରଙ୍ଗ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଜ୍ଞାନ ସଂଗର କରତେ ପାରେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକି ତା ଠିକ ଠିକ ଧରେ ନିତେ ପାରବେ ଏବଂ ନିଜେର ନିଜେର ଭାଷାଯ ତା ବର୍ଣ୍ଣନା କରତେ ପାରବେ ।

“ଅନ୍ତ ସଭାବନାୟ ଭରପୁର ଏହି ବିଶାଳ ରାତ୍ରିକାଳ” — ମାନେ କି ?

ଶ୍ରୀମା : ହଁ, ଓହ ଯେ ଆଗେ ବଲେଛି ଏହି ଧ୍ୟାନଲିପିଟିତେ, “ମନେର ସକଳ କ୍ରିୟା ବିଲୁପ୍ତ, ଯେନ ନବଜାତ ଶିଶୁର ମତନ ଅଜ୍ଞାନେର ଅବସ୍ଥା”

ସକଳ ଚିନ୍ତାରାଇ ଆଛେ ଏକ ବିଶେଷ ମାନସିକ ଧରନ । ମନ ତାଦେର ଗଡ଼େ ତୋଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ମନେର ଏକ ଏକଟି ଅଂଶ ତାରା । ସକଳ ଚିନ୍ତାର ଶ୍ରୋତ ସଥନ ସ୍ତର, ମନେର ସକଳ ଧାରା ସଥନ ବିଲୁପ୍ତ, ତଥନ ଶୁଦ୍ଧ ଏକ ଅଥଶ୍ଵ ଶୂନ୍ୟ ବିରାଜମାନ । ଏ ଏକ ଅନିର୍ବଚନୀୟ ଅବସ୍ଥାର ଉପଲବ୍ଧି । ଏତକାଳ ଧରେ ଯେ ମନ ଏତଭାବେ ଏତ ଚିନ୍ତା, ଏତ ଭାବ, ଏତ ଭାବନାର ସମ୍ବୁଦ୍ଧମନ୍ତ୍ରନ କରଛି, ହଠାତ୍ ସେବ ଏକ ନିମ୍ନେ ଉବେ ଯାବେ, ସବ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଁ ଯାବେ, ଚିନ୍ତାର କୋନ ତରଙ୍ଗ ଉଠିବେ ନା — ମାନୁଷ କି ତା ଭାବତେ ପାରେ ? କୋନ ଏକଟା ବିଷୟ ସଥନ ତୋମରା ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରଇ, ଥୀରେ ଥୀରେ ତା ବୁଝାଇ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରଇ । ମନ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧେ ଏକଟା ବିଶେଷ ଛକ ଏଁକେ, ତାକେ ପାକା କରେ ଅନ୍ତରେ ଗେଁଥେ ରାଖିଛେ । ତୋମାଦେର ଧାରଣା ଯେ ଏହି ଛକଟି ତୋମାଦେର ଅଭିଭିତାକେ ଠିକ ଠିକ ପ୍ରକାଶ କରତେ ପେରେଛେ । ତାରପର ହଠାତ୍ କୋଥାଓ କିଛି ନେଇ, ଏକଦିନ ଦେଖିଲେ ଯେ ସବ ଭେଦେଚୁରେ ବିଲାନ ହେଁ ଗେଛେ ! ଏତଦିନ ଯା ସତ ଅଭିଭିତା ବଲେ ଜେନେ ଆସିଲେ, ତାର ଚିହ୍ନମାତ୍ର ନେଇ ଆର ! ପ୍ରାୟଇ ଦେଖେ ଗେଛେ ଯେ ମାନୁଷ ଏହି ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରତେ ପାରେ ନା । ମନ ଏକେବାରେ ଶୂନ୍ୟ ହେଁ ଗେଲା, — ସେ କି ବ୍ୟାପାର ! କୋନ ଭାବନାର ଉପାୟ ନେଇ, କିଛିଇ ବୋଲିବାର

ସଭାବନା ନେଇ ! ଏହି ଅବସ୍ଥାକେ ମେ ପାଗଲେର, ଉତ୍ୟାଦେର ଅବସ୍ଥା ବଲେ ଭୟ ପାଯ । ଏବଂ ସତିଇ ତାତେ ମେ ଏତଦୂର ଘାବଦେ ଯାଯ ଯେ ମରିଯା ହେଁ ଛୋଟେ ଆଗେକାର ମେ ପୁରନୋ ମନକେ ଫିରେ ପେତେ, ଏବଂ ଯତକ୍ଷଣେ ଆବାର ମେ ପୁରନୋ ଅବସ୍ଥା ଫିରେ ନା ପାଇଁ, ତତକ୍ଷଣ ତାଦେର ଶାସ୍ତ୍ର ନେଇ । ଫଳେ କି ହୁଁ ତଥନ ? ଯେ ଅପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥା ତାରା ଲାଭ କରେଛିଲ ମେଟା ହାରାଯ, ଏବଂ ଆବାର ପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥା ଫିରେ ଯାଯ । ମେ ଆଗେକାର ଅଭ୍ୟନ୍ତ ମନେର ଚିନ୍ତା, ଜଙ୍ଗନା, କଙ୍ଗନା, ଆର ଯତରକମେର କସରତ କରତେ ଥାକେ ମେ ଆବାର । ତଥନ ମେ ହାଁପ ଛେଡେ ବାଁଚେ ।

କିନ୍ତୁ ଓଟାକେ କି ସତିଇ ବାଁଚା ବଲେ ? ଓରକମ ଅବସ୍ଥା ମାନୁଷ ପୌଛିଲେ ତଥନ ତାର କି କରା ଉଚିତ ବଲେ ଦେଖି ? ଉଚିତ, ଏକେବାରେ ଚୁପଟି କରେ ଥାକା, କୋନ ରକମେ ଭୟ ପାଓୟା ନଯ, ବିଚଳିତ ହେଁ ନଯ, ବା ପୁରନୋ ମନକେ ଡାକ ଦିଯେ ଫିରିଯେ ଆନା ନଯ । ଦୃଢ଼ ସଙ୍କଳ କରେ, ଅସୀମ ଧୈର୍ୟ ଧରେ ଚୁପଟି କରେ ଥାକା । କି ଆସେ ତାର ଅପେକ୍ଷା ! ଏକେବାରେ ନିର୍ବିକାର, ନିର୍ଲିପ୍ତଭାବେ, ଏକାନ୍ତ ନିର୍ଭରେ ଥାକା । କୋନ ଭାବନାଚିନ୍ତାକେ ପ୍ରଶ୍ନ ଦେଓୟା ନଯ, କୋନ ଜଙ୍ଗନାକଙ୍ଗନା ନଯ, କୋନ କିଛି ଆୟିଚା କରା ନଯ, ଅଭ୍ୟାସଗତ ମନେର କୋନ କସରତ ନଯ । ନାହଲେ ସବ ମାଟି ହେଁ ଯାବେ । ଓହ ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ଆର ଥାକବେ ନା । ତାଇ ଖୁବ ସତର୍କ ହେଁ ପ୍ରାଣପଣେ ଓହ ଅବସ୍ଥା ବଜାଯ ରାଖିତେ ପାରଲେ ଏବଂ ମନ ଏକେବାରେ ନିଶ୍ଚଳ, ନିଷ୍ଠରଙ୍ଗ, ଶାସ୍ତ୍ରର ଆକର ହେଁ ଗେଲେ ଶୁଦ୍ଧ ଉର୍ଧ୍ବର ପାନେ ଏକାନ୍ତ ଆୟିଚି ନିଯେ ଥାକା, ତବେଇ ଅପେକ୍ଷା ଯଥାର୍ଥ ସତ୍ୟ ହୁଁ । ତଥନ ବହୁ ଉର୍ଧ୍ବର ଥିକେ ଏକ ଜ୍ୟୋତି ଅବତରଣ କରେ ଅନ୍ତରେର ମେ ନିଷ୍ଠର ପୁରୀତେ, ଅସାଧାରଣ ଏକ ଶକ୍ତି ମନକେ ଅଧିକାର କରେ ଏବଂ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଏକ ପ୍ରକାଶଭାଙ୍ଗ ଖୁଲେ ଯାଯ । ତାହଲ ଅନ୍ତ ଜାନେର ଏକ ବିନ୍ଦୁ, ଯେନ ନିର୍ଯ୍ୟାସମାତ୍ର । ଏ ଏକ ଅମୂଳ୍ୟ ସମ୍ପଦ । ମନେର କୋନ କ୍ଷମତା ନେଇ ଏକେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାର — କାରଣ ଏ ବସ୍ତ ମନେର ନଯ, ମନେର ଧାରଣାର ମଧ୍ୟେ ଏ ଆସେ ନା । ଏହଲ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଜାନେର ସାର ।

ଏହି ନୀରବ ନିଷ୍ଠରଙ୍ଗ ଶାସ୍ତ୍ର ମନେର ଅବସ୍ଥାକେ ଧରେ ରାଖିତେ ଜାନା ଚାଇ । ତାହଲେଇ ମାନୁଷେର ମଧ୍ୟେ ଦିଯେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଅନୋକିକ ରହସ୍ୟ ଜଗତେ ପ୍ରକାଶେର ସଭାବନା ଥାକେ ।

ଶ୍ରୀଆରବିନ୍ଦ ସଥନ ଏହି ଅବସ୍ଥାର ଥାକନେ, ତଥନ ତିନି ଆହାର ନିଦ୍ରା ତ୍ୟାଗ କରେ କେବଳ ଲିଖେ ଯେତେନ । ମେ ଦିବ୍ୟଜାନ ତାର ମଧ୍ୟେ ଦିଯେ ଅବିରତଥାରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଁ ଚଲତ । ତିନି ଟାଇପରାଇଟାରେ ଶୁଦ୍ଧ ଆଙ୍ଗ୍ଲ ଚାଲିଯେ ଯେତେନ, ଏବଂ ମେ ଉର୍ଧ୍ବର ତମ ଜ୍ଞାନସମ୍ପଦ ତାର ମଧ୍ୟେ ଦିଯେ ଭାବ୍ୟ ଭର କରେ ଆର୍ୟ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରବନ୍ଧ ହେଁ ବେରିଯେ ଆସତ । ସମଗ୍ର “ଆର୍ୟ” ଏବଂ ଆର ଅନ୍ୟ ଯାକିଛି ତିନି ଲିଖେଛେ, ସବ ତାର ଓହିଇ ଲେଖା — ଶୂନ୍ୟ ନିଷ୍ଠରଙ୍ଗ ମନେର ଅବସ୍ଥା, ଅଥଶ୍ଵ ନୀରବତାର ମାଝେ । ଓହିଇ ଲିଖିଲେ ଶିଖିଲେ ମାନୁଷ କଥନ କ୍ଲାନ୍ସିବୋଧ କରେ ନା, କଥନ ତାର ମାଥା ବ୍ୟଥା କରେ ନା । ଏହି ନୀରବତାର ଅବସ୍ଥା ଆମି ଓହି ସମଯେ ଲାଭ କରି ତାର କାଛ ଥେକେ । ତିନିହି ଏହି ନୀରବତା ଆମାର ମଧ୍ୟେ ସଂଗ୍ରହିତ କରେ ଦେନ ଓହି ୧୯୧୪ ସାଲେ । ତାରାଇ ବର୍ଣ୍ଣନା ଏହି ଧ୍ୟାନଲିପିତେ ତୋମରା ପଡ଼ିଲେ ଆଜ ।

ଏରପର ଥେକେ କଥନ ଆର ଆମାର ଓ ଅବଶ୍ଵାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଯନି । ସଖନାଇ ଆମାକେ ଭାଷାଯ କିଛୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରତେ ହୁଯ, ତଥନାଇ ଉର୍ଧ୍ବ ଥେକେ ଆମି ସେଇ ଭାବଟି ପେଯେ ଥାକି । ସେଠି ନେମେ ଆସେ କପାଳେର କାହିଁ ବରାବର ଏକଟା ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ମେଖାନେ ଏସେ ତା ଯେଣ ଭାଷାର ଭାଗୀରେ ପ୍ରବେଶ କରେ, ଏବଂ ଉପଯୋଗୀ ଭାଷା ସଂଗ୍ରହ କରେ ନିଯମେ ତାର ଦ୍ୱାରା ବାହିରେ ପ୍ରକାଶ କରେ ଦେଯ । କଥା ବଲାର ଏହି ହଳ କୌଶଳ ।

ଉଦ୍ସ : ମୃତ୍ୟୁଙ୍ଗ ମୁଖୋପାଥ୍ୟାଯ : ଶ୍ରୀମାୟେର ପାଠ୍ସାଳା

ମାୟେର କାହେ ସମପର୍ଗ

(ନିର୍ବଚିତ ଅଂଶ)

ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ

(ପୂର୍ବସଂଖ୍ୟା ୨୧ ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୨୦୧୫-ଏର ପର)

କ୍ରମିକ ଉତ୍ୟାଳିନ

ଉତ୍ୟାଳିନ ସବ ସମରେଇ ପ୍ରଥମ ଥେକେ ପୁରୋପୁରି ଭାବେ ହୁଯ ନା — ସନ୍ତାର ଏକଟା ଅଂଶ ଯଦି ଖୋଲେ ତୋ ଚେତନାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଂଶଗୁଲି ଥାକେ ତଥନେ ବନ୍ଦ ବା ଅର୍ଦ୍ଧ-ଖୋଲା ହୁଯେ — ଆସ୍ପତ୍ର କରତେ କରତେ ତବେ ସବ ଖୋଲେ । ଏମନ କି ଖୁବ ଉତ୍ୱକୃଷ୍ଟ ଶକ୍ତିମାନ ସାଧକଦେଇ ପୁରୋ ଉତ୍ୟାଳିନ ହୁତେ ସମୟ ଲାଗେ; ଏମନେ କେଉ ନେଇ ଯେ ବିନା ସଂଗ୍ରାମେ ସବ କିଛୁ ତୃକ୍ଷଣାଂ ଛାଡ଼ିତେ ପୋରେଛେ । ସୁତରାଂ ଏକଥା ମନେ କରାର କୋନୋ କାରଣ ନେଇ ଯେ ତୋମାର ଡାକ କେଉ ଶୁଣରେନା — ମା ମାନବ ପ୍ରକୃତିର କଥା ଯଥେଷ୍ଟି ଜାନେ, ତିନି ବରାବର ତୋମାକେ ସାହାଯ୍ୟ କରବେ । ଅଧ୍ୟବସାୟ ନିଯେ ସର୍ବଦାଇ ମାକେ ଡାକୋ, ତାହଲେ ଦେଖବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାଧାବିପତ୍ରର ପାରେ କିଛୁ ଉନ୍ନତି ହୁଯେଛେ ।

୨୦-୪-୧୯୩୫

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓ ଉଚ୍ଚତର ଉତ୍ୟାଳିନ

ନିତ୍ୟ ସ୍ୱରଗ ମନନ କରତେ କରତେ ତବେ ସନ୍ତାଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ୟାଳିନେର ଜନ୍ୟ ପ୍ରକ୍ଷତ ହୁଯ । ହଦ୍ୟେର ଉତ୍ୟାଳିନ ହଲେ ତଥନ ମାୟେର ଉପଥିତି ଅନୁଭବ ହୁତେ ଥାକେ, ଆର ଉପରେ ମାୟେର ଶକ୍ତିର ଦିକେ ଉତ୍ୟାଳିନ ହଲେ ତଥନ ଉଚ୍ଚ ଚେତନାର ଶକ୍ତିଧାରା ଦେହର ମଧ୍ୟେ ନେମେ ଏସେ ସମଥ ପ୍ରକୃତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆନତେ କାଜ କରେ ।

୭-୮-୧୯୩୪

*

ଏହି ସାଧନାତେ ମନ୍ତ୍ର ବଲତେ କେବଳ ମାୟେର ମନ୍ତ୍ର କିଂବା ଆମାର ଓ ମାୟେର ନାମ । ଆର ଏକଥା ଆନା ହଦ୍ୟେ କିଂବା ମାଥାଯ ଦୁଇ ସ୍ଥାନେଇ ହୁତେ ପାରେ — ପ୍ରତ୍ୟେକଟିର ଫଳ ହୁଯ ତାର ନିଜୟ । ପ୍ରଥମଟିତେ ଆସେ ଚୈତ୍ୟେର ଉତ୍ୟାଳିନ ଏବଂ ଭକ୍ତି, ପ୍ରେମ ଓ ମାୟେର ସଙ୍ଗେ ମିଳନ, ହଦ୍ୟେ ମାୟେର ଉପଥିତି ବୋଧ ଏବଂ ପ୍ରକୃତିର ମଧ୍ୟେ ତାର ଶକ୍ତିର କ୍ରିୟା । ଦିତୀୟଟିତେ

୧୯

ମାୟେର କାହେ ସମପର୍ଗ

ହୁଯ ଆଞ୍ଚୋପଲକ୍ଷିର ଦିକେ ମନେର ଉତ୍ୟାଳିନ, ମନେର ଉପରକାର ଚେତନାତେ ଓ ଦେହୋତ୍ର ଚେତନାତେ ଉତ୍ୟାଳିନ, ଆର ଦେହେତେ ଉଚ୍ଚତର ଚେତନାର ଅବତରଣ ।

୧୩-୧୦-୧୯୩୪

*

ଏହି ଯୋଗେର ପଦ୍ଧତି ବଲତେ ତେମନ କିଛୁ ନେଇ, କେବଳ ଏକାଗ୍ରତା ଆନା, ସାଧାରଣତ ହୁଦ୍ୟେ, ଆର ମାୟେର ଉପଥିତି ଓ ଶକ୍ତିକେ ଆହ୍ଵାନ କରତେ ଥାକା, ଯେଣ ତିନି ସନ୍ତାଟିର ଭାର ନିଯେ ତାର ଶକ୍ତିର କ୍ରିୟାତେ ଚେତନାର ରୂପାନ୍ତର ଘଟାନ । ମାଥାଯ କିଂବା ଜ୍ଞାନଧ୍ୟେ ଓ ଏକାଗ୍ରତା ଆନା ଯାଯ, କିନ୍ତୁ ଅନେକେର ପକ୍ଷେ ତା କଟିଲା ହୁଯ । ମନ ସଖନ ନୀରବ ହୁଯେ ଯାଯ ଆର ଏକାଗ୍ରତା ଓ ଆସ୍ପତ୍ର ପ୍ରବଳ ହୁଯ ତଥନ ଅନୁଭୂତି ଆସତେ ଶୁରୁ ହୁଯ । ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଯତ ବେଶ ତାର ଫଳ ଓ ତତ ଶୀଘ୍ର ଆସତେ ପାରେ । ତା ଛାଡ଼ା କେବଳ ନିଜେର ଚେଷ୍ଟାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଇ ଯଥେଷ୍ଟ ନୟ, ଭଗବାନେର ସଙ୍ଗେ କିଛୁ ସଂସ୍ପର୍ଶ ସ୍ଥାପନ କରା ଚାଇ, ମାୟେର ଶକ୍ତିକେ ଓ ଉପଥିତିକେ ପାବାର ମତୋ ଗ୍ରହିଷ୍ୟ ହେବା ଚାଇ ।

*

ଚୈତ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରେର ସରାସରି ଉତ୍ୟାଳିନ ତଥନାଇ ସହଜ ହୁତେ ପାରେ ସଖନ ଅହ୍-କେନ୍ଦ୍ରିକତା ଏକେବାରେ କମେ ଯାଯ ଆର ସଖନ ମାୟେର ପ୍ରତି ଭକ୍ତି ଖୁବ ପ୍ରଗାଢ଼ ହୁଯ । ଏକଟା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୀନଭାବ ଏବଂ ଆନୁଗତ୍ୟ ଓ ନିର୍ଭରତା ଥାକା ଖୁବ ଦରକାର ।

୧୬-୭-୧୯୩୬

*

ହୁଁ, ମନକେ ନୀରବ କରିଲେ ତବେଇ ତୁମ ମାକେ ଭାଲୋଭାବେ ଡାକତେ ପାରବେ ଆର ମାୟେର ଦିକେ ନିଜେକେ ଉତ୍ୟାଳିନିତ କରତେ ପାରବେ । ତୋମାର ଚୈତ୍ୟ ଥେବେଇ ଅମନ ଶାନ୍ତିମର ସ୍ପର୍ଶ ଘଟେଛିଲ, ଓତେ ତୋମାକେ ପ୍ରକ୍ଷତ କରେ ଦେଯ ଚୈତ୍ୟେର ଉତ୍ୟାଳିନ ଓ ସେଇ ସଙ୍ଗେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଶାନ୍ତି ଓ ପ୍ରେମ ଓ ଆନନ୍ଦେର ଆଗମନ ।

୧୭-୯-୧୯୩୪

*

ମାୟେର ଶାନ୍ତି ରଯେଛେ ତୋମାର ଉପର ଦିକେଇ — ତୋମାର ମଧ୍ୟେ ତା ନେମେ ଆସବେ ଆସ୍ପତ୍ର ଓ ନୀରବ ଆଞ୍ଚୋମ୍ବାଲନେର ଫଳେ । ସଖନ ତା ପ୍ରାଗସନ୍ତା ଓ ଦେହକେ ଅଧିକାର କରବେ, ତଥନ ସମତା ଆନା ସହଜ ହେବେ ଓ ପାରେ ତା ଆପନା ଆପନି ହେବେ ।

୨୮-୮-୧୯୩୩

ଅନ୍ୟ ଶକ୍ତିଦେର ଏଡିଯେ ମାୟେର ଶକ୍ତିର ଦିକେ ଉତ୍ୟାଳିନ

ମାୟେର ଶକ୍ତିର ଦିକେ ନିଜେକେ ଖୁଲେ ଦାଓ, କିନ୍ତୁ ସକଳ ଶକ୍ତିକେ ବିଶ୍ୱାସ କୋରୋ ନା । ଏହି ଭାବେ ସୋଜା ପଥେ ଯଦି ଚଲାତେ ଥାକେ ତାହଲେ ଏକ ସମୟ ଚୈତ୍ୟ ଆରୋ ସନ୍ତ୍ରିଯ ହେବେ ଉଠିବେ ଆର ଉପରେର ଆଲୋ ଏସେ ଏମନ ଜୋର ଦୀପ୍ତି ଦେବେ ଯେ ତଥନ ଖାଁଟି ଅନୁଭୂତିର ସଙ୍ଗେ ମନ ଓ ପ୍ରାଣେର ତୈରି କୋନୋ କିଛୁ ମିଶ୍ରଣେର ସନ୍ତାବନାଇ ଥାକବେ ନା । ଆଗେଇ ବଲେଛି ଯେ ଏଗୁଳି ଅତିମାନସ ଶକ୍ତି ହୁତେ ପାରେ ନା; କେବଳ ପ୍ରକୃତିର କାଜ ହଚ୍ଛେ ଭବିଷ୍ୟେ ଯୋଗସିଦ୍ଧି ଆନାର ଜନ୍ୟ ।

୧୮-୯-୧୯୩୨

*

ମାୟେର ଶକ୍ତି ତୋମାର ମଧ୍ୟେ କାଜ କରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସତର୍କ ଥେକୋ ଯେଣ ତାର ଜୀବନଗତେ ମିଶନ ବା ଅନ୍ୟ କିଛୁ ନା ଆସେ, ଅହଂ-କ୍ରିୟା ସେବନ ବେଦେ ନା ଓଠେ କିଂବା ଅଞ୍ଜନତାର ଶକ୍ତି ନିଜେକେ ସତ୍ୟ ବଲେ ଜାହିର ନା କରେ । ବିଶେଷ କ'ରେ ଆସ୍ପଦ୍ଧା ରାଖୋ ଯାତେ ପ୍ରକୃତିର ଭିତରକାର ଅନ୍ଧକାର ଓ ଅଚେତନା ଦୂର ହୁଏ ।

ମାୟେର ପ୍ରତି ବିଶ୍ଵସ୍ତତା ଓ ଆନୁଗତ୍ୟ

ବିରୋଧୀ ଶକ୍ତି କିଛୁ ଏଲେ ତାକେ ନେବେ ନା, ତାର ପରାମର୍ଶ ଶୁଣବେ ନା, କେବଳ ମାୟେର ଦିକେ ଫିରେ ଥାକବେ, କିଛୁତେ ମୁଖ ଫେରାବେ ନା । ଉନ୍ମିଳନ ହୋକ ବା ନାହିଁ ହୋକ, ମାୟେର ପ୍ରତି ସର୍ବଦା ବିଶ୍ଵସ୍ତ ଓ ଅନୁଗତ ହେଁ ଥାକବେ । ଏସବ ଗୁଣେର ଜନ୍ୟ ଯୋଗ ଦରକାର ହୁଏ ନା । ଯେ କୋନୋ ପୁରୁଷ ବା ସ୍ତ୍ରୀ, ଯାରା ସତ୍ୟ କିଛୁ ଚାଯ, ତାରା ଅନାୟାସେ ଏହି ମନୋଭାବ ଆନନ୍ଦରେ ପାରେ ।

ସାଫଲ୍ୟେର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ

ତୋମାର ପ୍ରକୃତିର ଏକଟା ପ୍ରଧାନ ଅଂଶେ ରହେଛେ ଏକଟା ଅହଂ-ବ୍ୟକ୍ତିହେର ସୁଦୃଢ଼ ସଂଗଠନ, ଯା ତୋମାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆସ୍ପଦ୍ଧାର ସଙ୍ଗେ ମିଶିଯେ ରେଖେଛେ ଆପନ ଗର୍ବ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉଚ୍ଚାକାଙ୍ଖାର ମନୋଭାବ । ଏହି ଦୃଢ଼ ମନୋଭାବଟି ଡେଙ୍ଗେ ଗିଯେ ତାର ବଦଳେ କିଛୁ ସତ୍ୟ ଓ ଦିବ୍ୟ ଜିନିସକେ ଚୁକ୍ତେ ଦିତେ କଥନିହୁ ସେ ରାଜୀ ହୁଣି । ତାଇ ଯଥନ ମା ତୋମାର ମଧ୍ୟେ ତାର କିଛୁ ଶକ୍ତି ଦିଯେଛେ, କିଂବା ତୁମିହି ନିଜେର ମଧ୍ୟେ ସେହି ଶକ୍ତିକେ ଟେନେଛ, ତଥନ ତୋମାର ଏଇ ଜିନିସହି ତାକେ ତାର ଆପନ ରାସ୍ତାଯ କାଜ କରନ୍ତେ ଦେଇନି । ତୋମାର ଏଇ ଅଂଶଟି ଚେଯେଛେ ନିଜେର ମନେର ଧାରଣା ବା ଅହଂ-ଏର ଦାବୀ ଅନୁୟାୟୀ ଏକଟା ନିଜେର ମନୋମତ ଜିନିସ ଗଡ଼େ ତୁଲତେ, “ନିଜେର ରାସ୍ତାଯ”, ନିଜେର ଜୋରେ, ନିଜେର ସାଧନା ଓ ତପସ୍ୟାର ଦ୍ୱାରା । ତାର କାରଣେ ପ୍ରକୃତ ସମପର୍ଗ ତୋମାର କଥନିହୁ ହୁଣି, ନିଜେକେ ମାୟେର ହାତେ ମୁକ୍ତ ଓ ସରଳଭାବେ କଥନିହୁ ହେବେ ଦାଓନି । ଅଥାତ ଏହି ଅତିମାନସ ଯୋଗେ ତାଇ ହଲୋ ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ । ଯୋଗୀ ହେଁଯା, ବା ସନ୍ଧ୍ୟସୀ ହେଁଯା, ବା ତପସୀ ହେଁଯା ଏଥାନକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନନ୍ଦା । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହଲୋ ରୂପାନ୍ତର ଆନା, ଆର ସେ ରୂପାନ୍ତର ଆସନ୍ତେ ପାରେ କେବଳ ଏମନ ଶକ୍ତିର ଦ୍ୱାରା ଯା ତୋମାର ଶକ୍ତିର ଚେଯେ ଅନନ୍ତଗୁଣେ ବୃଦ୍ଧତା; ଏବଂ ତା ହାତେ ପାରେ କେବଳ ମାୟେର ହାତେ ନିଜେକେ ପ୍ରକୃତି ଏକଟି ଶିଶୁର ମତୋ ସଂପେ ଦିଲେ ।

*

କାରୋ ବୁଦ୍ଧିଜିନିତ ଜ୍ଞାନ ବା ମନେର ବିଚାର ବା ପ୍ରାଣେର କାମନା ପ୍ରବଳ ଥାକାର ଜନ୍ୟ ଯଦି ସେ ନତୁନ ଚିତ୍ୟ ଜୀବନ ପେତେ ଅନ୍ଧିକାର କରେ, ଯଦି ମାୟେର କୋଳେର ନବଜାତ ନିତାନ୍ତ ଶିଶୁର ମତୋ ଥାକତେ ସେ ନା ଚାଯ, ତାହଲେ ତାର ସାଧନା ବ୍ୟର୍ଥ ହେଁଯାବେ । (କ୍ରମଶ)

ଉତ୍ସ : *Opening and Surrender to the Mother*, ଅନୁବାଦ : ପଶୁପତି ଭଟ୍ଟାଚାର୍ୟ

ପ୍ରାଣେର ରୂପାନ୍ତର

ଶ୍ରୀଆରବିନ୍ଦ

(ପୂର୍ବସଂଖ୍ୟା ୨୧ ଫେବ୍ରୁଆରୀ ୨୦୧୫-ର ପର)

୨) ଅବାଧ୍ୟତା ଏବଂ ଶୁଙ୍ଗାଳାହିନତା । ସନ୍ତାର ଏହି ନିମ୍ନତର ଅଂଶଟି ନିଜସ୍ତ ଭାବନା ଅଥବା ପ୍ରବୃତ୍ତି ବ୍ୟତିରେକେ ତାର ଉପରେ ଆରୋପିତ ଅନ୍ୟ ଯେ କୋନ ନିୟମନ୍ତ୍ରଣ ଓ ନିୟମାନ୍ବୁର୍ତ୍ତିକେ ଥିଲେ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରେ ସର୍ବଦାଇ ବିଶ୍ଵାଳ, ସେଚ୍ଛାଚାରୀ, ନିଜ ଦାବିତେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅନିଚ୍ଛୁକ ହେଁଯାବେ । ଏମନିକି ଏହି କ୍ରିତ୍ତିଗୁଲି ଶୁରୁ ଥେବେଇ ପ୍ରକୃତିର ଉପର ଏକ ଯଥାର୍ଥିନ୍ତୁ ନୂତନ କରେ ସୃଷ୍ଟ ତପସ୍ୟକେ ଥାପନ କରିବାର ଜନ୍ୟ ଉଚ୍ଚତର ପ୍ରାଣେର ପ୍ରଚେଷ୍ଟାଗୁଲିର ପଥେ ବାଧା ହେଁଯାଦାରୀ । ନିୟମଶୁଙ୍ଗାଳାର ପ୍ରତି ତାମନ୍ୟତା ଓ ଅଶ୍ରଦ୍ଧାର ଏହି ଅଭ୍ୟାସ ଏତଟାଇ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯେ ନିମ୍ନପାନେର ସର୍ବଦା କୋନ ରକମ ବିଶେଷଭାବେ ବିବେଚନା କରେ ଦେଖିବାର ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏ ନା । ଏର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକେ ତ୍ରେଷ୍ଣାଂଶୁ, ଦୁର୍ଲିପ୍ତି ଓ ସହଜାତ ପ୍ରବୃତ୍ତି ପଲେଇ ମନେ ହୁଏ । ଏହିଭାବେ ମାୟେର ପ୍ରତି ଆନୁଗତ୍ୟେର କ୍ଷେତ୍ରେ ବାରଂବାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଅଥବା ଦୃଢ଼ଭାବେ ଘୋଷଣା କରା ହୁଏ, କିନ୍ତୁ ଯେ କାଜଟି କରା ହୁଏ କିଂବା ଯେ ଆଚରଣଟିକେ ଅନୁସରଣ କରା ହୁଏ ତା ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଘୋଷଣା ଅଥବା ପ୍ରତିଜ୍ଞାର ଥେକେ ବହୁବାରଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ବିପରୀତ ହେଁଯାବେ ଓଠେ । ଏହି ଅବିରାମଭାବେ ଶୁଙ୍ଗାଳାକେ ଭଙ୍ଗ କରା ସାଧନାର କ୍ଷେତ୍ରେ ଏକ ମୂଳଗତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ । ସେହିସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟଦେର ସାମନେ ସନ୍ତାବ୍ୟ ନିକୃଷ୍ଟତମ ଉଦାହରଣଓ ବଟେ ।

୩) କପଟତା ଓ ମିଥ୍ୟାଭାବଗ । ଏ ହଳ ନିମ୍ନତର ପ୍ରକୃତିର ଏକ ଅତ୍ୟଧିକ ରକମେର କ୍ଷତିକାରକ ଅଭ୍ୟାସ । ଯାରା ଅକପଟ ନୟ, ତାରା ମାୟେର ସାହାଯ୍ୟ ଥେକେ ଲାଭବାନ ହେତେ ପାରେନା, କେବଳ ତାରା ନିଜେରାଇ ସେହି ସାହାଯ୍ୟକେ ଫିରିଯେ ଦେଇ । ଯଦି ନା ତାରା ପରିବର୍ତ୍ତି ହେଁଯାବେ ଓଠେ, ତଥନ ତାରା ନିମ୍ନପାନ ଏବଂ ଜଡ଼ ପ୍ରକୃତିର ମାବେ ଅତିମାନସ ଆଲୋ ଓ ସତ୍ୟ ଅବତରଣେ ଆଶା କରନ୍ତେ ପାରେ ନା । ନିଜେଦେଇ ସୃଷ୍ଟ କାଦାମାଟିର ମଧ୍ୟେ ତାରା ନିଶ୍ଚଳ ହେଁଯାବେ ପଦେ ଥାକେ, ଆର କୋନ ରକମ ଉନ୍ନତି କରନ୍ତେ ପାରେ ନା । ପ୍ରାୟଶହି ଯା ସାଧକେର ମଧ୍ୟେ ଲକ୍ଷଣୀୟ ହେଁଯାବେ ଉଠିତେ ଦେଖା ଯାଇ ତା କେବଳମାତ୍ର ଅତିରଙ୍ଗନ କିଂବା ସଥାର୍ଥ ସତ୍ୟରେ ଉପର ଅଲଙ୍କୃତ କଳନାର ଏକ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରୋଗଇ ଥାକେ ନା, ବରଂ ଏର ଅଧିକ ତା ହେଁଯା ଓଠେ ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ଅସ୍ତ୍ରୀକାର ଏବଂ ବିକୃତି ଏବଂ ସଙ୍ଗେ ସତ୍ୟକେ ଗୋପନ କରିବାର ଜନ୍ୟ ଏକ ମିଥ୍ୟା ବର୍ଗନ । ଅନେକସମୟ ମେ ଏହି ରକମ କାଜ କରେ ଥାକେ ତାର ଅବାଧ୍ୟତା ଅଥବା କର୍ମବଲୀର ଆନ୍ତ ବା ସନ୍ଦେହଜନକ ଆଚରଣକେ ଆବୃତ କରେ ଲୁକିଯେ ରାଖିବାର ଜନ୍ୟ, କଥନାନ୍ତ ବା ତାର ସାମାଜିକ ମର୍ଯ୍ୟାଦାକେ ବଜାଯ ରାଖିବାର ଜନ୍ୟ, ଅନ୍ୟଦେର ମାବେ ନିଜେର ଇଚ୍ଛେମତୋ ଚଲତେ ବା କାଜ କରନ୍ତେ ପାରିବାର ଜନ୍ୟ ଅଥବା ତାର ବୈଶି ପଚନ୍ଦେର ଅଭ୍ୟାସ ଓ ବାସନାଗୁଲିକେ ପ୍ରଶ୍ନା ଦେଇଯାଇ କାରଣେ । ପ୍ରାୟଶହି ସଥନ କାରୋର ମାବେ ଏହି ଧରନେର ପ୍ରାଣିକ ଅଭ୍ୟାସଗୁଲିକେ ଦେଖା ଯାଇ, ମେ ତଥନ ତାର ନିଜେର ଚେତନାଟିକେଇ ମେଘାଚନ୍ଦ୍ର କରେ ତୋଳେ ଆର ମେ ଯା

କିଛୁ ବଲଛେ ବା କରଛେ ତାର ଛଳନାର ବିଷୟେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ କିଛୁଇ ଉପଲବ୍ଧି କରତେ ପାରେ ନା । କିନ୍ତୁ ମେ ସତ କିଛୁଇ ବଲୁକ ଏବଂ କରନ୍ତି ନା କେନ, ଏମନକି ଏହି ସାମାନ୍ୟତମ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନାକେବେ ତାର ନିଜେର କାହେ ମେଲେ ଧରାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅସନ୍ତବ ବ୍ୟାପାର ହେଁ ଓଠେ ।

୪) ନିଜେକେ ଅବିରାମଭାବେ ସମର୍ଥନ କରେ ଚଲବାର ଏକ ବିଗଞ୍ଜନକ ଅଭ୍ୟାସ । ସଖନ ସାଧକେର ମାଝେ ଏହି ଅଭ୍ୟାସଟି ଶକ୍ତିଶାଲୀ ହେଁ ଓଠେ ତଥନ ତାକେ ତାର ସନ୍ତାର ଏହି ଅଂଶେ ସଥାର୍ଥ ଚେତନା ଓ କର୍ମର ଅଭିମୁଖେ ଘୋରାନୋଟି ଅସନ୍ତବ ହେଁ ଦାଁଡ଼ାୟ । କେନନା ପ୍ରତିଟି ପଦକ୍ଷେପେ ନିଜେକେ ସମର୍ଥନ କରାଇ ତାର ସର୍ବାଗ୍ରେ କରଣୀୟ କର୍ମ ହେଁ ଓଠେ । ତାର ମନ ମୁହଁରେ ମଧ୍ୟେ ତୌରେବେଳେ ନିଜ୍ସ ଭାବନା, ନିଜ୍ସ ସାମାଜିକ ଅବଶ୍ଵନ ଅଥବା ତାର ନିଜ୍ସ କର୍ମାବଳୀର ଥିବାହକେ ବଜାଯା ରାଖବାର ଜନ୍ୟ ଛୁଟେ ଚଲେ । ମେ ଯେକୋନ ଧରନେର ତର୍କେର ସାହାଯ୍ୟେ ତା କରବାର ଜନ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାକେ, ଯାକେ ଅନେକସମୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜବରଙ୍ଗ୍ରେ ଓ ଚିଚାରବୁଦ୍ଧିହୀନ କିଂବା ମୁହଁରୁ ଥାନେକ ଆଗେ ଯେ ବ୍ୟାପାରେ ସେ ଆପଣି ପ୍ରକାଶ କରେଛି ତାରିଃ ସଙ୍ଗେ ଅସନ୍ତ ବଲେ ମନେ ହେଁ । ଆର ମେ ଏସବ କରେ ଥାକେ ଯେକୋନ ଧରନେର ମିଥ୍ୟା ବିବୃତି ବା ଯେକୋନ ଫନ୍ଦିର ମାଧ୍ୟମେ । ଏ ହଳ ଏକଟି ଗତାନୁଗତିକ ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ, ତା ହଲେଓ ଏଟି ଚିନ୍ତାଶିଳ ମନେର ଏକ ଅପ୍ୟବହାର । କିନ୍ତୁ ଏହି ଜିନିସଟିକେଇ ଅତିରିଞ୍ଜିତ ଅନୁପାତେ ତାର ମଧ୍ୟେ ପ୍ରହଣ କରା ହେଁବେ । ଆର ଯତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମେ ନିଜେକେ ଏର ମଧ୍ୟେ ଆବଦ୍ଧ କରେ ରାଖବେ, ତତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାର ପକ୍ଷେ ପରମ ସତ୍ୟକେ ଉପଲବ୍ଧି କରା ଅଥବା ତାର ମଧ୍ୟେ ବସବାସ କରା ଅସନ୍ତବ ହେଁ ଉଠିବେ ।

ପ୍ରକୃତିର ମଧ୍ୟେକାର ପ୍ରତିବନ୍ଧକତାଗୁଲି ଯେମନିଇ ହୋକ, ତାଦେର ସଙ୍ଗେ ମୋକାବିଲା କରବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ଯତିଇ ସୁଦୀର୍ଘ ଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାଦୀର୍ଘ ହୋକ ନା କେନ ପରମ ସତ୍ୟର ବିରଳଦେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାରା ଦାଁଡ଼ାତେ ପାରେ ନା, ଯଦି ସଥାର୍ଥ ଉଦ୍ଦିଗନା, ମନୋଭଙ୍ଗୀ ଏବଂ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ସନ୍ତାର ଏହି ଅଂଶଗୁଲିତେ ଉପାସିତ ଥାକେ କିଂବା ମେଖାନେ ତାଦେର ଆଗମନ ଘୁଟେ । କିନ୍ତୁ ଯଦି କେନ ସାଧକ ଭଗବଂ ଜ୍ୟୋତିର ବିରଳଦେ ତାର ଚୋଥକେ ବନ୍ଧ କରେ ରାଖବାର ଅଥବା ତାର ହଦୟକେ କଠିନ କରେ ତୁଳବାର ଜନ୍ୟ ନିଜେର ସମ୍ବନ୍ଧେ ଭାଲ ଧାରଣା ଓ ଏକଞ୍ଚିଯେମିର ଭିତର ଥେକେ ଅଥବା ତାମସିକ ନିଷ୍ପିତତାର ମଧ୍ୟେ ଥେକେ ଅବିରାମଭାବେ ଚଲାନେ ଥାକେ, ତରେ ଯତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମେ ତେମନଭାବେ ଚଲେ, ତତଦିନ କେଉଁଇ ତାକେ ସାହାଯ୍ୟ କରତେ ପାରେ ନା । ଦିବ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନେର ଜନ୍ୟ ସନ୍ତାର ସକଳ ଅଂଶେର ସମ୍ମତି ଥାକାଟି ହଲ ଅପରିହାର୍ୟ । ଆର ସମ୍ମତିର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ଓ ଅଖଣ୍ଡତାଇ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣକେ ଗଡ଼େ ତୋଲେ । କିନ୍ତୁ ନିମ୍ନତମ ପାଗେର ସମ୍ମତିକେ ଅବଶ୍ୟଇ କେବଳମାତ୍ର ଏକ ମାନସିକ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଘୋଷଣା ଅଥବା ଏକ କ୍ଷଣଶ୍ଵାୟ ଆବେଗମଯ ଆନୁଗତ୍ୟ ହଲେ ଚଲବେ ନା । ଏକେ ଅବଶ୍ୟଇ ନିଜେକେ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ମନୋଭଙ୍ଗୀ ଏବଂ ଏକ ଟାଟିଲ ଓ ସମ୍ପିଳିପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ମର ମଧ୍ୟେ ପରିବର୍ତ୍ତି କରତେ ହବେ ।

ଏହି ଯୋଗ ଏକମାତ୍ର ତାଦେର ପକ୍ଷେଇ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଧନ କରା ସନ୍ତବପର ହତେ ପାରେ ଯାରା ଏହି ପଥେର ସମ୍ପର୍କେ ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଆନ୍ତରିକ, ଆର ଭଗବାନେର ମାଝେ ନିଜେଦେର ଆବିନ୍ଧାର

କରବାର ଜନ୍ୟ ଯାରା ତାଦେର କ୍ଷୁଦ୍ରକାଯ ମାନ୍ୟିଆ ଅହଂ ଓ ତାର ଦାବିଗୁଲିକେ ବିଲୋପ କରବାର କ୍ଷେତ୍ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଁ ଥାକେ । ଏକେ କଥନ୍ତି ଏକ ଚପଳତା ବା ଶିଥିଲତାପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋଭାବେର ବଶବତ୍ରୀ ହେଁ ସମ୍ପାଦନ କରା ଯାଇ ନା । କମ୍ପଟି ବଡ଼ ବେଶୀ ରକମେର ଉର୍ଧ୍ବସ୍ଥିତ ଓ ସୁକଠିନ । ସାମାନ୍ୟ ଏତୁକୁ ଅନୁମୋଦନ ଅଥବା କ୍ଷୁଦ୍ରତମ କୋନ ଉନ୍ମୁକ୍ତିର ଥେକେ ସୁବିଧାଲାଭ କରବାର ଜନ୍ୟ ନିମ୍ନତମ ପ୍ରକୃତିର ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିରଳ ଶକ୍ତିଗୁଲିଓ ବଡ଼ ବେଶୀ ତ୍ରୟିତ ହେଁ ଥାକେ । ଆର ଆସ୍ପଥା ଓ ତପସ୍ୟାର ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରବଚିହ୍ନ ଓ ତୀର ହେଁବାର ପ୍ରୋଜନ ହେଁ ଥାକେ । ଯଦି ମାନ୍ୟିଆ ମନେର ଭାବନାଗୁଲିର ମଧ୍ୟେ ଏକ ଧରନେର ଆସ୍ତାହିରେର ମନୋଭାବ ଥାକେ, ଅଥବା ବିଭିନ୍ନ ଦାବି ଓ ସହଜାତ ପ୍ରବତ୍ତିଗୁଲିର ପ୍ରତି ଇଚ୍ଛାକୃତ ପ୍ରଶ୍ନା ଏବଂ ସନ୍ତାର ସର୍ବାପେକ୍ଷା ନିମ୍ନତମ ଅଂଶେର ମଧ୍ୟେ ହେଁ ଥାକେ ଭାବନା, ଯେଣୁଳି ସାଧାରଣଭାବେ ମାନ୍ୟିଆ ପ୍ରକୃତି ଏହି ନାମେ ସମର୍ଥିତ ହେଁ ଥାକେ, ତା ଯଦି ଉପାସିତ ଥାକେ, ତାହଲେ ଏହି ଯୋଗ ସାଧନ କରା ସନ୍ତବ ହେଁ ନା । ଯଦି ତୁମି ଅଞ୍ଜନତାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏହି ସମନ୍ତ ନିମ୍ନତମ ବନ୍ଦୁଗୁଲିକେ ଅଥବା ଅନ୍ତପକ୍ଷେ ଏହି ପଥେ ମେନେ ନେଁବାର ପକ୍ଷେ ଯୋଗ୍ୟ କୋନ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ସତ୍ୟକେ ଦିବ୍ୟ ସତ୍ୟେର ସଙ୍ଗେ ଏକାତ୍ମକ କରେ ତୁଳବାର ଜନ୍ୟ ନାହୋଡ଼ବାନ୍ଦା ହେଁ ଓଠେ ତାହଲେଓ ଏହି ଯୋଗ କରା ଯାବେ ନା । ଯଦି ତୁମି ତୋମାର ଅତୀତେର ତୋମାକେ ଓ ତାର ପୁରୋନୋ ମାନସିକ, ପ୍ରାଣିକ ଏବଂ ଶାରୀରଗତ ରହିମୁହଁ ଆର ଅଭ୍ୟାସଗୁଲିକେ ଆଁକଡିଯେ ଜଡ଼ିଯେ ଥାକେ ତାହଲେଓ ଏହି ଯୋଗ କରା ଚଲବେ ନା । ଏକଜନକେ ନିରାନ୍ତରଭାବେ ତାର ଅତୀତେର ସତ୍ୟଗୁଲିକେ ପିଛନେ ଫେଲେ ଆସତେ ହେଁ । ଆର ସର୍ବଦା ଏକ ଆରୋ ଆରୋ ଉଚ୍ଚତର ସଚେତନ ଭୂମି ଥେକେ ଦେଖିବେ, କର୍ମ କରତେ ଏବଂ ଜୀବନ୍ୟାପନ କରତେ ହେଁ । ଏହି ଯୋଗ ସାଧନ କରା ସନ୍ତବ ହେଁ ନା ଯଦି ତୁମି ତୋମାର ମାନ୍ୟିଆ ମନ ଓ ପ୍ରାଣିକ ଅହଂ-ଏର “ସ୍ଵାଧୀନତାର” ଜନ୍ୟ ଜିଦ ଧରେ ବସ । ଯଦି ଏକଜନ ସାଧାରଣ ଜୀବନ୍ୟାପନକେଇ ମନୋନୀତ କରେ, ସେକ୍ଷେତ୍ରେ ମାନବ ସନ୍ତାର ସକଳ ଅଂଶଗୁଲିହି ତାଦେର ନିଜ୍ସ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଧରନେ, ସ୍ଥିଯ ଦାୟିତ୍ୱ ଓ ବୁକିର ମଧ୍ୟେ ନିଜେଦେର ପ୍ରକାଶ ଓ ପରିତୃପ୍ତ କରବାର ଜନ୍ୟ ଅଧିକାରୀ ହେଁ ଥାକେ, ତା ସନ୍ତବ ହତେ ପାରେ ଯତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମେ ଗତାନୁଗତିକ ଜୀବନକେଇ ଅତିବାହିତ କରେ । କିନ୍ତୁ ଏମନ ଏକ ଯୋଗପଥେ ପ୍ରବେଶ କରା ଯାଇ ସମପ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟାଇ ହଲ ଏହି ସମନ୍ତ ମାନ୍ୟିଆ ବିଷୟଗୁଲିକେ ଏକ ମହାତ୍ମର ସତ୍ୟେର ବିଧାନ ଓ ଶକ୍ତିର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିହାପିତ କରେ ତୋଳା ଏବଂ ଯେ ପଥେ ସାଧନେର ଆନ୍ତରିକ ପ୍ରଣାଳୀଟି ହଲ ଭଗବଂ ଶକ୍ତିର କାହେ ସମର୍ପିତ ହେଁଯା, ସେଖାନେ ଏ ସନ୍ତେଷେ ଏହି ତଥାକଥିତ ସ୍ଵାଧୀନତାର ଜନ୍ୟ ଦାବି ଜାନିଯେ ଚଲା, ଯେ ଦାବି କିଛୁ ଅଞ୍ଜନତାପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱଜନୀନ ଶକ୍ତିର କାହେ ବଶ୍ୟତା ସ୍ଥିକାର କରା ଛାଡ଼ା ବେଶୀ କିଛୁ ନଯ, ତା ହଲ ଏକ ଅନ୍ଧ ବିରଳତାର ମଧ୍ୟେ ଅବାଧେ ନିଜେର ସାଧ ମିଟାନ, ସେଇ ସଙ୍ଗେ ଏକ ଦୈତ୍ୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରବାର ଆଧିକାରକେ ଦାବି କରା ।

ଯାରା ନିଜେଦେର ଏହି ପଥେର ସାଧକରନ୍ତେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଘୋଷଣା କରେ ତାରା ଯଦି ଅଞ୍ଜନତାର ଯେ ଶକ୍ତିଗୁଲି ଏହି ଯୋଗପଥେର ମୂଳନୀତି ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର ବିରୋଧିତା କରେ, ପଥଟିକେ ଅସ୍ଥିକାର ଓ ଉପହାସ କରେ, ସର୍ବଦା ଅବିରାମଭାବେ ତାଦେରଇ କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ, ସମ୍ବ ଅଥବା ମୁଖପାତ୍ରରୂପେ ନିଜେଦେର ଗଡ଼େ ତୋଲେ, ତାହଲେ ସକଳେର ମଧ୍ୟେ ଖୁବ କମ ଜନ୍ୟ ଏହି ଯୋଗ

সম্পন্ন করতে পারবে। একদিকে রয়েছে অতিমানস উপলক্ষি, অতিমানসিক ভগবানের সব কিছুকে ছাপিয়ে যাওয়া ঔজ্জল্য ও শক্তির অবতরণ, যা পৃথিবীর বুকে এখনও অবধি মৃত হয়ে ওঠা যে কোন কিছুর চাইতে অনেক বেশী মহস্তর এক পরম সত্যের আলো ও শক্তি, কাজেই এ হল ক্ষুদ্র মানবীয় মন ও তার যুক্তি যাকে একমাত্র স্থায়ী সত্য রূপে গণ্য করে থাকে তার বৃহৎ উর্ধ্বেকার জিনিস, যার প্রকৃতি, ধরন ও পৃথিবীতে তার বিকাশের পদ্ধতি হল এমন কিছু যাকে মানবীয় মন তার নিজস্ব অযোগ্য যন্ত্রের সাহায্যে কল্পনা করতে অথবা উপলক্ষি করতে কিংবা তার শিশুসূলভ মানদণ্ডের দ্বারা তার সম্মুক্ষে কোন ধারণা করতেও সক্ষম হয় না। তবে সকল রকমের বিরুদ্ধতা সত্ত্বেও অতিমানস জড় চেতনা ও বস্তুগত জীবনের মাঝে প্রকাশিত হওয়ার জন্য প্রচণ্ডভাবে অংসর হচ্ছে। অন্য দিকে রয়েছে এই নিম্নতর প্রাণ প্রকৃতি যার মধ্যে রয়েছে তার সমস্ত ভগ্নামিপূর্ণ ঔদ্বৃত্য, অজ্ঞানতা, অঙ্গকারময়তা, অচেতনা বা অনধিকারী কোলাহলপূর্ণতা, যে তার নিজস্ব ভঙ্গীতে বিলম্ব করবার জন্য দাঁড়িয়ে রয়েছে। সে দণ্ডয়মান হয়ে রয়েছে অবতরণের বিরুদ্ধে, এক অতিমানস অথবা অতিমানবীয় চেতনা ও সৃষ্টির কোন বাস্তব সত্য অথবা সত্যকার সম্ভাবনাকে বিশ্বাস করতে সে প্রত্যাখ্যান করে, কিংবা সে দাবি করে যে যদি অতিমানসের অস্তিত্ব থেকেও থাকে, তবুও তা আরো বেশী অস্তিত্ব, যা কিছু তাকে মিথ্যা বলে প্রমাণিত করতে চায় তাদের সকলকেই প্রলোভনের সঙ্গে দখল করে নেয় যাতে সে তার নিজস্ব ক্ষুদ্রাকার বিচারের মানদণ্ডের অনুরূপ হয়ে অবস্থান করতে পারে, ভগবানের উপস্থিতিকে অস্মীকার করে,— কেননা সে জানে যে ভগবৎ উপস্থিতি ব্যতিরেকে সমগ্র কর্মটিই অস্তিত্ব হয়ে উঠবে, — নিজস্ব চিন্তাবলী, বিচার, বাসনাসমূহ, প্রবৃত্তির সত্যতাকে জোরালোভাবে সমর্থন করে, আর যদি এ সমস্ত কিছুর বিরোধিতা করা হয়, তখন নিম্নতর প্রাণ সঙ্গেহ, অস্মীকার, মর্যাদাহানিকর সমালোচনা, বিদেহ ও বিশ্বালাকে ব্যাপকভাবে নিষ্কেপ করে নিজে তার প্রতিশোধ প্রহণ করে। এই দুটি জিনিসই বর্তমান উপস্থিত রয়েছে, যাদের মধ্য থেকে প্রত্যেককেই নির্বাচন করে নিতে হবে।

কেননা দিয় সত্যের অবতরণের বিরুদ্ধে এই বাধাদান, এই নিষ্ফলা প্রতিবন্ধকতা এবং অবরোধ কখনও চিরদিনের জন্য স্থায়ী হয়ে উঠতে পারে না। প্রত্যেককে অবশ্যই চূড়ান্তভাবে এক দিক কিংবা অন্যদিকটিতে এসে পৌছতে হবে, হয় পরম সত্যের পক্ষে অথবা তাঁর বিরুদ্ধে। অতিমানস উপলক্ষি কখনও নিম্নতর অজ্ঞানতার নাছোড়বন্দি মনোভাবের সঙ্গে সহাবস্থান করতে পারেনা। তা এক দ্বৈত প্রকৃতির নিরন্তর তৃপ্তিসাধনের সঙ্গে একসঙ্গে বসবাস করতে বা কাজ করতে অক্ষম।

(ক্রমশ)

উৎস : *Letters on Yoga* (Imp. 1988), Part Four, PP. 1308-1311,

অনুবাদ : দেবঘাসী সেনগুপ্ত

আধ্যাত্মিক ও অতিমানস রূপান্তর শ্রীঅরবিন্দ

এসব একেবারে ঠিক। এই যোগের অভ্যাস দ্বিবিধি — একদিকে আছে চেতনার উচ্চতর স্তরে আরোহণ, অন্যদিকে উচ্চতর স্তরের শক্তির পৃথী চেতনায় অবতরণ যাতে অঙ্গকার ও অজ্ঞতার শক্তি বিদূরিত হয় এবং প্রকৃতির রূপান্তরসাধন হয়।

*

যেসব জড়বন্ধের মধ্যে রয়েছে প্রাণ আর সাথে সাথে মনোময় সত্তাও, তা হল মানুষী সত্তা আর তার সকল চেতনাকে উর্ধ্বে আরোহণ করতে হবে যাতে উচ্চতর চেতনায় তারা উপনীত হয়; উচ্চতর চেতনাকেও মনে, প্রাণে ও জড়ে অবতরণ করতে হবে। ঐভাবে বাধার প্রাচীরগুলি অপসারিত হবে এবং উচ্চতর চেতনা সমগ্র নিম্ন প্রকৃতিতে ত্রিয়াশীল হতে সমর্থ হবে এবং তাকে অতিমানস শক্তির দ্বারা রূপান্তরিত করতে পারবে।

পৃথিবী হ'ল জড়জগতে বিবর্তনের একটি ক্ষেত্র। সেখানে পৃথী চেতনায় মন ও প্রাণ, অতিমানস, সচিদানন্দ একটি নীতিরূপে নির্বর্তিত; কিন্তু প্রথমে কেবলমাত্র জড় সংগঠিত ছিল; তারপর সেখানে প্রাণজগৎ থেকে প্রাণ অবতরণ করে এবং জড়ের মধ্যে প্রাণের নীতিকে রূপ দেয় ও সংগঠিত করে এবং কাজ শুরু করে, উদ্বিদ ও প্রাণীর সৃষ্টি করে; তারপর মনোময় স্তর থেকে মন অবতরণ করে ও মানুষ সৃষ্টি করে। এখন অতিমানসকে অবতরণ করতে হবে যাতে অতিমানস জাতির সৃষ্টি হয়।

*

সাধনার ভিত্তি হল নিম্নপ্রকৃতির রূপান্তরের উপায় হিসাবে উচ্চতর স্তরগুলি হ'তে শক্তিরাজির অবতরণ ও উচ্চতর স্তরগুলিতে নিম্নচেতনার আরোহণ, যদিও স্বভাবতঃই তা সময়সাপেক্ষ এবং পূর্ণরূপান্তর কেবলমাত্র অতিমানসের অবতরণের দ্বারা ঘটতে পারে।

*

এই সকল বিষয়ে কোন নির্দিষ্ট নিয়ম নেই। অনেকের ক্ষেত্রে প্রথমে অবতরণ দেখা যায় এবং আরোহণ পরে, আবার অন্যদের ক্ষেত্রে এর বিপরীত; কারূর ক্ষেত্রে দুটি একত্রে ঘটতে থাকে। যদি উর্ধ্বে স্থিরভাবে অধিষ্ঠিত হতে পারা যায় তা আরও ভাল। আমি তোমাকে বুঝিয়ে বলেছি তা কেন ঘটেনি।

*

আমি কেবল উর্ধ্বে উঠার কথা বলছিনা। উর্ধ্বে উঠার পরে সত্তার বিভিন্ন অংশে যেন উচ্চতর চেতনার অবতরণ ঘটে। এর সঙ্গে চৈত্যের বিকাশ সহায়করণে থাকবে এবং

ତାର ଏହି ସହାୟ ବହିର୍ପ୍ରକୃତିର ପରିବର୍ତନ ଘଟାବେ ।

*

ହଁ, ନାମିଯେ ଆନାର ଥେକେ ଆରୋହଣ ସହଜ; ଉଚ୍ଚତର ଚେତନା ଶରୀରେ, ମନେ ଓ ପ୍ରାଣେ
ଜଡ଼ିଯେ ପଡ଼େ ଓ ବାଧାପାଦ୍ମ ହୁଏ ।

*

ଶରୀର ଚେତନାଯ ଅବତରଣ ସବଚେଯେ ବେଶ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ସୁନ୍ଦର ଶରୀର ଚେତନାର କୋନ କିଛୁ
ସବ ସମୟେଇ ଉଠୁଟେ ପାରେ — କିନ୍ତୁ ବାହିରେ ଶରୀର ଚେତନା ଏକମାତ୍ର ତଥନଇ ତା କରତେ
ପାରବେ ସଥିନ ଉର୍ଧ୍ବ ଥେକେ ଶକ୍ତି ନେମେ ଏସେ ତାକେ ଭାରିୟେ ଦିତେ ପାରବେ । ତାହଲେ ତଥିନ
ଉଭୟେ ଏକପ୍ରକାରେ ଏକତ୍ର ଲାଭ କରେ, ଯେକ୍ଷେତ୍ରେ ଉଚ୍ଚତର ଚେତନାଟି ଓ ଶରୀର ଚେତନା
ଏକ ଅଧିକ ଚେତନା ହୁଏ ଯାଏ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଥେକେ ଶକ୍ତିଗୁଳି ଉର୍ଧ୍ବେ ଉଠେ ଏବଂ ଉର୍ଧ୍ବ ଥେକେ
ଅବତରଣ ଘଟେ, ଯୁଗପାଞ୍ଚ ଏବଂ ପରପର ପରମ୍ପରର ମିଶେ ଯାଏ ।

*

ଉର୍ଧ୍ବେ ଉଠାର ଗତି ଓ ନୀରବତା ପରମ ସତ୍ୟେର ପ୍ରକାଶେର ଜନ୍ୟ ଅପରିହାର୍ୟ ।

*

ଆରୋହଣ ବା ଉର୍ଧ୍ବେର ଦିକେ ଗତି ଆସେ ସଥିନ ସତ୍ୟା ଯଥେଷ୍ଟ ଆସ୍ପଦା ଥାକେ ଅର୍ଥାଂ
ବିଭିନ୍ନ ମାନସିକ, ପ୍ରାଣିକ ଓ ଶରୀର ସ୍ତରେର ଆସ୍ପଦା । ଆବାର ଏଦେର ପ୍ରତିଟି ମନେର
ଉର୍ଧ୍ବେର ସେଇ ସ୍ତରେ ଉଠେ ଯାଏ ଯେଥାନେ ତାଦେର ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଅତିମାନସେ ପୌଛାଯ ଏବଂ ସେ
ତାର ସକଳ ଗତିବିଧି ଉର୍ଧ୍ବେ ତାଦେର ଉଂସ ଥେକେ ଲାଭ କରେ । ଉଚ୍ଚତର ସ୍ତର ତଥନଇ
ଅବତରଣ କରେ ସଥିନ ଏକଟି ପ୍ରଶାସ୍ତ ପ୍ରହିସୁଭାବ୍ୟୁକ୍ତ ତୋମାର ସତାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତର ତା
ପ୍ରହଣ କରାର ଜନ୍ୟ ପ୍ରକ୍ଷେତ୍ର । ଦୁଟି କ୍ଷେତ୍ରେଇ ସଥିନ ଉର୍ଧ୍ବେ ଉଠାର ଜନ୍ୟ ଆସ୍ପଦା ଆସେ ବା
ନିକ୍ଷିଯ ଥେକେ ଉଚ୍ଚତର ଶକ୍ତିଗୁଳିକେ ପ୍ରହଣ କରତେ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୁଏ, ତଥିନ ସତାର ବିଭିନ୍ନ
ଅଂଶେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶାସ୍ତ ଥାକା ସଠିକ ପରିଷ୍ଠିତି ।

ଯଦି ତୋମାର ଶାନ୍ତଭାବେ ଆସ୍ପଦାର ବା ସଙ୍କଳେର ପ୍ରଯୋଜନୀୟ ଶକ୍ତି ନା ଥାକେ ଏବଂ
ତୁମ ଦେଖ ଯେ ତୋମାର ଉର୍ଧ୍ବେ ଉଠାର ଜନ୍ୟ ଖାନିକଟା ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ପ୍ରଯୋଜନ, ତବେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟିକ
ଉପାୟ ହିସାବେ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରେ ଯେତେ ପାର ଯତଦିନ ନା ଏକଟି ସ୍ଵାଭାବିକ ଉନ୍ମାଳନ ଆସେ ଯେ
କ୍ଷେତ୍ରେ ଏକଟି ନୀରବ ଆହୁନ ବା ଏକଟି ସହଜ ଅନାୟାସ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ଉଚ୍ଚତର ଶକ୍ତିଗୁଳିକେ
କାର୍ଯ୍ୟକର କରାର ଜନ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ।

*

ସାଧନାୟ ଆଧାରେ ସବକିଛୁର କୋନାଓ ସମୟେ ଉର୍ଧ୍ବେ ଉଠେ — ତାର ଉଂସେର ସଙ୍ଗେ ଯୁକ୍ତ
ହୁଏ ଚାଓୟାର ପ୍ରବଣତା ଥାକେ ।

*

ଆଧାର ହିଁ ତା ଯାର ମଧ୍ୟେ ବର୍ତମାନେ ଚେତନା ବିଧୃତ — ମନ-ପ୍ରାଣ-ଶରୀର ।

*

ଏକଟି ଉଚ୍ଚତର ସ୍ତରେ ଅବଶ୍ଥାନ ଏବଂ ସେଖାନ ଥେକେ ଶରୀର ସ୍ତରେର କ୍ରିୟାଗୁଳି ପ୍ରଥକ କିଛୁ
ବଲେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରା ରୂପାନ୍ତରେ ଦିକେ ଅଗ୍ରମରେ ଏକଟି ସୁନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ।

*

ସାଧନାୟ ଲକ୍ଷ୍ୟଟି ହିଁ ଚେତନା ଶରୀର ଥେକେ ଉଠେ ଆସାର ଏବଂ ଉପରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହବେ —
ସର୍ବତ୍ର ପ୍ରସାରିତ ହିଁ ଯିବନ୍ତାର କରବେ, କେବଳ ଶରୀରେ ସୀମିତ ଥାକବେ ନା । ଏହିଭାବେ ମୁକ୍ତ
ହିଁ ଗିଯେ, ଯା କିଛୁ ଏହି ଅଧିଷ୍ଠାନେର ଉର୍ଧ୍ବେ, ସାଧାରଣ ମନେର ଉର୍ଧ୍ବେର ରୟେଛେ ତାଦେର ପ୍ରତି
ଉନ୍ମାଳିତ ହବେ, ଉର୍ଧ୍ବ ଥେକେ ଯା ସବ ନେମେ ଆସେ ସେଖାନେ ତାଦେର ପ୍ରହଣ କରବେ ଏବଂ ଯା
କିଛୁ ନିମ୍ନେ ଆଛେ ତାଦେର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରବେ । ଏହିଭାବେ ଯା କିଛୁ ନିମ୍ନେ ଆଛେ ସବ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ସ୍ଵାଧୀନତାର ସଙ୍ଗେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରା ଓ ନିୟମଣ କରା ଏବଂ ଯା କିଛୁ ଅବତରଣ କରେ ଏବଂ
ଶରୀରେ ମଧ୍ୟେ ଭିତ୍ତି କରେ ଆସେ ତାଦେର ପ୍ରହଣ କରତେ ବା ତାଦେର ପ୍ରବାହେର ଏକଟି ପଥ
ତୈରି କରତେ ପାରା ସଭବ ଏବଂ ତା ଶରୀରକେ ଉର୍ଧ୍ବେର ଚେତନାର ପ୍ରକାଶେର ସମ୍ଭବ ହିଁ ହେବେ ଏବଂ
ଏକଟି ଉଚ୍ଚତର ଚେତନାୟ ଓ ପ୍ରକୃତିତେ ପୁନଗଠିତ ହତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବେ ।

ତୋମାର ମଧ୍ୟେ ଯା ଘଟିଛେ ତା ହିଁ ଏହି ଯେ ଚେତନା ଏହି ମୁକ୍ତିର ମଧ୍ୟେ ନିଜେକେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରତେ ଚେଷ୍ଟା କରଛେ । ସଥିନ କେଉ ସେଖାନେ ଉଚ୍ଚତର ଅଧିଷ୍ଠାନଟିତେ ଥାକେ, ତଥିନ
ସେ ଲାଭ କରେ ପରମାତ୍ମାର ମୁକ୍ତି ଏବଂ ସୁବିଶାଳ ନୀରବତା ଓ ଚିରସ୍ତନ ଶାନ୍ତଭାବ — ତବେ
ଏହି ଶାନ୍ତଭାବକେ ଶରୀରେ ଓ ନାମିଯେ ଆନତେ ହବେ, ନିମ୍ନର ସକଳ ସ୍ତରେ ଏବଂ ସେଖାନେ
ନିଜେକେ ଏମନଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରତେ ହବେ ଯେନ କୋନକିଛୁ ପିଛନେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ରୟେଛେ ଓ
ସକଳ ଗତିବିଧିକେ ଧାରଣ କରେ ଆଛେ ।

*

ତୋମାର ମଧ୍ୟେ କିଛୁ ଏକଟା ଉଚ୍ଚତର ଚେତନା ସମ୍ବନ୍ଧେ ସଚେତନ ହଯେଛେ ଏବଂ ଉର୍ଧ୍ବେର ସେଖାନେ
ଗିଯେଛେ — ମନ୍ତ୍ରକେର ଉପରେ ଯେଥାନେ ସାଧାରଣ ଚେତନା ଓ ଉଚ୍ଚତର ସ୍ତରଗୁଳି ମିଳିତ ହୁଏ ।
ଏଟିକେ ବିକଶିତ କରତେ ହବେ ଯତଦିନ ନା ଚେତନାର ମମନ୍ତ୍ର ଉଂସ ସେଇଥାନେ ଯାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ
ସବ କିଛୁ ସେଖାନ ଥେକେ ଚାଲନା କରେ — ଏର ସଙ୍ଗେ ଏକଇ ସାଥେ ଥାକବେ ଚୈତ୍ୟେର ମୁକ୍ତି
ଯାତେ ତା ମନ, ପ୍ରାଣ ଓ ଶରୀରେ ଅଂଶଗୁଳିତେ ଉର୍ଧ୍ବେର କ୍ରିୟାର ସହାୟକ ହିଁ ହେବେ ।

ଏ ହିଁ ପରମ ଆତ୍ମନ, ମନେର ଉର୍ଧ୍ବେର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସତା — ଏର ପ୍ରଥମ ଅଭିଜ୍ଞତା
ହିଁ ଏମନ ଏକଟି ନୀରବତା ଓ ସ୍ଥିରତା (ଯା ପରେ ଅସୀମ ଓ ଚିରସ୍ଥାୟୀ ବଲେ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ)
ଯେଥାନେ ମନ, ପ୍ରାଣ ଓ ଶରୀରେ କ୍ରିୟାବଳୀର କୋନ ସ୍ପର୍ଶ ଥାକେ ନା । ଉଚ୍ଚତର ଚେତନା
ସର୍ବଦାଇ ଆତ୍ମନ-ଏର ସଂଯୋଗେ ଥେକେ ବାସ କରେ — ଅଞ୍ଜତାର କାର୍ଯ୍ୟବଳୀର ଦରଳ ନିମ୍ନଚେତନା
ଏର ଥେକେ ବିଚିନ୍ନ ଥାକେ ।

*

ଯଦି ତୋମାର ଚେତନା ମନ୍ତ୍ରକେର ଉପରେ ଉଠେ, ତାର ଅର୍ଥ ତା ସାଧାରଣ ମନକେ ଅତିକ୍ରମ କରେ
ଉର୍ଧ୍ବେର ଏମନ ସ୍ଥଳେ ଚଲେ ଗିଯେଛେ ଯା ଉଚ୍ଚତର ଚେତନା ପ୍ରହଣ କରେ ଅଥବା ଚଲେ ଗିଯେଛେ

ଉଚ୍ଚତର ଚେତନାର ଉର୍ଧ୍ଵେର ସ୍ତରଗୁଲିର ଦିକେ । ପ୍ରଥମ ଫଳ ହିଁ ପରମ ଆସ୍ତାନ୍-ଏର ନୀରବତା ଓ ଶାନ୍ତି ସେଣୁଳି ଉଚ୍ଚତର ଚେତନାର ଭିନ୍ନିସରପ; ପରେ ଏଣୁଳି ନିମ୍ନେର ସ୍ତରଗୁଲିତେ ଅବତରଣ କରତେ ପାରେ, ଏକେବାରେ ଶରୀର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଆଲୋକତ ନାମତେ ପାରେ ଏବଂ ଶକ୍ତି ଓ ନାଭି ଓ ତାର ନୀଚେର ଚକ୍ରଗୁଲି ଯା କିନା ପ୍ରାଣ ଓ ଶାରୀର ଚେତନାର ଅନ୍ତର୍ଗତ; ହୃଦୟ ସେଥାନେ ଉଚ୍ଚତର ଶକ୍ତିର କୋନ କିଛୁ ନେମେ ଏସେହେ ।

(ଅର୍ମଶ)

ଉଂସ: *Letters on Yoga (Imp. 1988), Part Four, PP. 1126-1129,*

ଅନୁବାଦ: ମନୋଜ ଭଟ୍ଟାଚାର୍

ଚୈତ୍ୟପୁରୁଷେର ସବଚେଯେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସ୍ଵଭାବ ହଳ ପବିତ୍ର ପ୍ରେମ,
ଆନନ୍ଦ ଓ ଏକହେର ମାଧ୍ୟମେ ଭଗବାନେର ଦିକେ ତାର ପ୍ରେସଣା ।

ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ

... ଚୈତ୍ୟପୁରୁଷେର ସବ ଚେଯେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସ୍ଵଭାବ ହଳ ପବିତ୍ର ପ୍ରେମ, ଆନନ୍ଦ ଓ ଏକହେର ମାଧ୍ୟମେ ଭଗବାନେର ଦିକେ ତାର ପ୍ରେସଣା । ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମଇ ତାର ପରମ ସାଧ୍ୟ, ଭଗବଂପ୍ରେମଇ ତାର ପ୍ରେରଣାଶକ୍ତି, ତାର ଚରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଆମାଦେର ମଧ୍ୟେ ଜାତ-ପ୍ରାୟ ଦେବତାର ଜ୍ୟୋତିର୍ମଯ ଗୁହାର ଉପର ବା ନବଜାତ ଦେବତାର ଏଥିନୋ ତମ୍ମାଚନ୍ଦ୍ର ଶୟାର ଉପର ଦୀପିତ୍ମାନ ସତ୍ୟେର ତାରକା । ତାର ଉପଚଯ ଓ ଅପରିଣିତ ଜୀବନେର ପ୍ରାଥମିକ ଦୀର୍ଘ ପରେ ଏ ନିର୍ଭର କରେ ପାର୍ଥିବ ଭାଲୋବାସା, ସ୍ନେହ, କୋମଲତା, ଶୁଭେଚ୍ଛା, କରଣା, ବଦାନ୍ୟତାର ଉପର, ସକଳ ପ୍ରକାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ନଷ୍ଟତା ଓ ଚାରୁତା ଓ ଆଲୋକ ଓ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଓ ଶୌର୍ଯ୍ୟର ଉପର ଏବଂ ମାନୁସୀ ପ୍ରକୃତିର ସ୍ତୁଲତା ଓ ତୁଳ୍ବତାକେ ମାର୍ଜିତ ଓ ଶୁଦ୍ଧ କରାର କାଜେ ଯା ସବ ସହାୟକର ତାଦେର ଉପର; କିନ୍ତୁ ଏ ଜାନେ ଯେ ଏହି ସବ ମାନୁସୀ ଗତିବୃତ୍ତି ଉତ୍କଳ ଅବସ୍ଥାତେତେ କତ ମିଶ୍ରିତ, ଏବଂ ନିକୃଷ୍ଟ ଅବସ୍ଥାତେ କତ ଅଧିଃପତିତ, ଆର ଅହଂ ଓ ଆସ୍ତାପତାରକ କୋମଲଭାବାପନ୍ନ ମିଥ୍ୟା ଏବଂ ଅନ୍ତଃପୁରୁଷେର ଗତିବୃତ୍ତିର ଅନୁକରଣେ ଲାଭବାନ ଅବର ଆସ୍ତାର ଛାପେ କତ ଦୂରିତ । ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରେଇ ଏ ଉଦ୍ୟତ ଓ ଉଂସୁକ ହୟ ପୁରନୋ ସକଳ ବନ୍ଧନ, ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ସକଳ ଭାବପ୍ରବଳ କର୍ମସୂତ୍ର ଛିନ୍ନ କରାରେ ଏବଂ ତାଦେର ସ୍ତଳେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରାରେ ପ୍ରେମ ଓ ଏକହେର ମହତ୍ତର ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ସତ୍ୟ । ତଥିନୋ ଏ ମାନୁସୀ ବିଭିନ୍ନ ରୂପ ଓ ଗତିବୃତ୍ତିକେ ସ୍ଥାନ ଦିତେ ପାରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ସର୍ତ୍ତେ ଯେ ତାରା ଫିରବେ ଏକମାତ୍ର ପରମ ଏକେର ଦିକେ । ଏ ସ୍ଵିକାର କରେ ଶୁଦ୍ଧ ସେହି ସବ ବନ୍ଧନ ଯେଣୁଳି ସହାୟକର, ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଭଗବଂ-ଆସ୍ତେସୁଦେର ସଞ୍ଚ, ଆଜନାଚନ୍ଦ୍ର ମାନବ ଓ ପଣ୍ଡ ଜଗଂ ଓ ତାର ଜୀବକୁଳେର ଉପର ଅଧ୍ୟାତ୍ମ କରଣା, ସର୍ବତ୍ର ଭଗବାନେର ଉପଲକ୍ଷିଜାତ ସୁଖ ଓ ହର୍ଷ ଏବଂ ସୌନ୍ଦର୍ୟରେ ତୃପ୍ତି । ଏ ପ୍ରକୃତିକେ ଡୁବିଯେ ଦେଇ ଭିତର ଦିକେ ଅନ୍ତଃପୁରୁଷେର ସଙ୍ଗେ ହଦିଯେର ଗୃହ କେନ୍ଦ୍ରେ ମିଳିନେର ଅଭିମୁଖେ, ଆର ଯତକ୍ଷଣ ସେହି ଆତ୍ମାନ

ଚୈତ୍ୟପୁରୁଷେର ସବଚେଯେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସ୍ଵଭାବ ହଳ ପବିତ୍ର ପ୍ରେମ...

ଥାକେ, ଅହସ୍ତାର କୋନ ଅପବାଦେ, ପରାର୍ଥପରତା ବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବା ମାନବପ୍ରୀତି ଓ ସେବାର କୋନ ବାହିରେ ତାକେ ସେ ଭୁଲବେ ନା ବା ତାର ପବିତ୍ର ଆକୃତି ଏବଂ ଅନ୍ତଃପୁରୁଷ ପରମ ଦେବତାର ଆକର୍ଷଣେ ତାର ଯେ ଯାତ୍ରା ଶୁରୁ ହେଁଛିଲ ତା ଥେକେ ଫିରବେ ନା । ସେ ସତାକେ ଉର୍ଧ୍ଵେ ତୋଳେ ବିଶ୍ଵାତୀତ ପରମ ଉଲ୍ଲାସେର ଦିକେ, ଏବଂ ଅଦ୍ୟ ସର୍ବୋତ୍ତମେର ଦିକେ ଉଂସର୍ପଣେ ଜଗତେର ସବ ନିନ୍ଦାଭିମୁଖୀ ଆକର୍ଷଣ ତାର ପକ୍ଷ ଥେକେ ବିସର୍ଜନ ଦିତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୟ; କିନ୍ତୁ ସେ ଏହି ବିଶ୍ଵାତୀତ ପ୍ରେମ ଓ ପରମାନନ୍ଦକେ ନିମ୍ନେଓ ଆହାନ କରେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟେ ଯେ ତା ଯେଣ ଏହି ଜଗଂକେ — ଯୁଗା ଓ ବିରୋଧ ଓ ବିଭେଦ ଓ ତମ୍ମା ଓ ଦୟାକାରୀ ଆବିଦ୍ୟା ଏହି ଜଗଂକେ ମୁକ୍ତ ଓ ରୂପାନ୍ତରିତ କରେ । ସେ ନିଜେକେ ଖୁଲେ ଥରେ ଏକ ବିଶ୍ଵଜନୀନ ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମ, ଆଗାଧ କରଣା, ଏକ ତୀର ଓ ବିଶାଲ ସଙ୍କଳେର ନିକଟ — ସକଳେର ମନ୍ଦିରେ ଜନ୍ୟ, ସେହି ଜଗମ୍ଭାତାର ଆଲିଙ୍ଗନେର ଜନ୍ୟ ଯିନି ତାର ସନ୍ତାନଦେର ଢେକେ ଆହେନ ବା ନିଜେର କାହେ ଏକତ୍ର କରାନେ, — ହିନ୍ହି ସେହି ଦିବ୍ୟ ଅନୁରାଗ ଯା ରାତ୍ରିର ମଧ୍ୟେ ନେମେ ଏସେହେ ଜଗଂକେ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ଆବିଦ୍ୟା ଥେକେ ଉତ୍କାର କରାର ଜନ୍ୟ । ଅନ୍ତଃହେର ଏହି ଯେ ସବ ଗଭୀରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ମହଂ ସତ୍ୟ ତାଦେର ମାନସିକ ଅନୁକରଣେ ବା କୋନ ପ୍ରାଣିକ ଅପ୍ୟବହାରେ ସେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୟ ନା ବା ବିପଥେ ଚଲେ ନା; ଏହି ସବକେ ସେ ଖୁବେ ବାହିରେ ପ୍ରକାଶ କରେ ତାର ସନ୍ଧାନୀ ଆଲୋକରଶିର ସାହାଯ୍ୟେ ଏବଂ ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମେର ସମଥ ସତ୍ୟକେ ଆବାହନ କରେ ନିଚେ ନାମିଯେ ଆନେ ଏହି ସବ ହୀନ ଗଠନେର ନିରାମରେର ଜନ୍ୟ, ମାନସିକ, ପ୍ରାଣିକ ଓ ଶାରୀରିକ ପ୍ରେମକେ ତାଦେର ଅପ୍ରଚୁରତା ବା ବିକ୍ରି ଥେକେ ମୁକ୍ତ କରାର ଜନ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା ଓ ଏକତ୍ଵ ଓ ଆରୋହ ଉଲ୍ଲାସ ଓ ଅବରୋହ ହର୍ଷବେଶର ମଧ୍ୟେ ତାଦେର ସୁପ୍ରଚୁର ଅଂଶ ପ୍ରକାଶ କରାର ଜନ୍ୟ ।

ପ୍ରେମେର ଓ ପ୍ରେମ କରେଇ ସକଳ ଖାଁଟି ସତ୍ୟଇ ଚୈତ୍ୟପୁରୁଷ ସ୍ଵିକାର କରେ ତାଦେର ସ୍ଥାନେ; କିନ୍ତୁ ଏର ଶିଖା ସର୍ବଦାଇ ଉର୍ଧ୍ଵ ପାନେ ଉଠିତେ ଥାକେ ଆର ଏହି ଉତ୍କାଶିକେ ସତ୍ୟେର ନିନ୍ମତର ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଥେକେ ଉଚ୍ଚତର ପର୍ଯ୍ୟାୟେ ନିଯେ ଯାବାର ଜନ୍ୟ ଏ ଉଂସୁକ, କାରଣ ସେ ଜାନେ ଯେ ଏକମାତ୍ର କୋନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସତ୍ୟେ ଆରୋହନେର ଏବଂ ସେହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସତ୍ୟେର ଅବତରନେର ଦ୍ୱାରାଇ ପ୍ରେମକେ କ୍ରୁଷ୍ଣ ଥେକେ ମୁକ୍ତ କରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ କରା ଯାଯା ରାଜସନେ; ଏହି କ୍ରୁଷ୍ଣ ଏକ ବିଶ୍ଵବିକୃତିର ତିର୍ଯ୍ୟକ ରେଖାର ଦ୍ୱାରା ନିବାରିତ ଓ ଦୂୟିତ ଦିବ୍ୟ ଅବତରନେର ନିଦର୍ଶନ, ଆର ଏହି ବିଶ୍ଵବିକୃତି ଜୀବନକେ ପରିଣତ କରେ କଷ୍ଟଭୋଗ ଓ ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟର ଅବସ୍ଥାୟ । ଏକମାତ୍ର ପରମ ଆଦି ସତ୍ୟ ଉତ୍ତରନେର ଦ୍ୱାରାଇ ଏହି ବିକୃତିର ନିରାମର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତବ ଆର କେବଳ ତଥନ୍ତି ପ୍ରେମେର ସକଳ କର୍ମ ଏବଂ ଜ୍ଞାନେର ଓ ପ୍ରାଣେର ସକଳ କର୍ମ ଦିବ୍ୟ ତାଂପର୍ୟେ ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୟେ ପରିଣତ ହତେ ପାରେ ଏକ ଅଖଣ୍ଡ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜୀବନେର ଅଂଶେ ।

ଉଂସ: *The Ascent of the Sacrifice — 1*, ଅନୁବାଦ: ଶ୍ୟାମାଚରଣ ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ

দুজনের চেতনার এক

শ্রীঅরবিন্দ

চেতনার এক্য ও পথ

মায়ের চেতনা ও আমার চেতনা যে বিপরীত এটা হলো গোড়ার দিকে যারা ছিল তাদের আবিষ্কার, যখন মাকে তারা সম্পূর্ণ চিনতে বা গ্রহণ করতে পারেন। কিন্তু চেনবার পরেও তারা এমনি নির্থক বিবরণিতা করে নিজেদের এবং অন্যদের ঘটেষ্ঠ ক্ষতি করেছে। মায়ের ও আমার চেতনা একই জিনিস, একই দিব্যচেতনা দুই অংশে বিভক্ত, বর্তমান লীলার প্রয়োজনে। মায়ের জানা ও তাঁর শক্তি ছাড়া কোনো কিছুই করা যাবে না। যে কেউ মায়ের চেতনাকে অনুভব করবে সে জানবে যে আমি আছি তার পিছনে, আর আমার চেতনাকে যে অনুভব করবে সে জানবে যে মা আছেন তার পিছনে। কিন্তু যদি ঐভাবে ভাগ করে দেখা হয় (যাদের মন এ ভাব নিয়েছিল তাদের কথা বাদ দিয়ে) তাহলে সত্যের প্রতিষ্ঠা কেমন করে হবে — কারণ সত্যের মধ্যে তেমন পার্থক্য নেই।

13-11-1938

*

মায়ের চেতনা হলো দিব্যচেতনা, তার থেকে যে আলো আসে তা দিব্যসত্যের আলো। যে তাকে গ্রহণ করবে সে মায়ের আলোর মধ্যে অবস্থান করবে, মন প্রাণ ও দেহের সকল স্তরেই সে সত্যকে দেখবে। যা কিছু অদিব্য তাকে সে প্রত্যাখ্যান করবে — অদিব্য হলো যা মিথ্যা, যা অজ্ঞানতা, তামসিক শক্তিদের ভাস্তি; যা কিছু অন্ধকার অস্পষ্ট এবং দিব্যসত্যকে ও তার আলো এবং শক্তিকে মানতে নারাজ তা সবই অদিব্য। সুতরাং মায়ের আলোকে ও শক্তিকে যা মানে না তাও অদিব্য। সেইজন্যই তোমাকে সর্বদা বলি মায়ের সঙ্গে এবং তাঁর আলো ও শক্তির সঙ্গে সংস্পর্শ রাখতে, তাহলে তুমি এই সব ধাঁধা ও অনিশ্চয়তার হাত থেকে বেরিয়ে উপরের সত্যকে গ্রহণ করতে সক্ষম হবে।

মায়ের আলো বা আমার আলোর কথা যখন বিশেষ অর্থে বলা হয়, তার মানে তা বিশেষ একরূপ গুহ্য ক্রিয়া — যে আলো অতিমানস থেকে আসে তার ক্রিয়া। তার মধ্যে শ্রেতশ্বভ আলোটি মায়ের, যা করে বিশুদ্ধাকৃত, উদ্দীপিত, সত্যের শক্তিকে নামিয়ে এনে যা রূপান্তর আসা সম্ভব করে। কিন্তু বস্তুত উচ্চ দিব্যসত্যের সব আলোই মায়ের আলো।

মায়ের পথ ও আমার পথে কোনো প্রভেদ নেই; চিরদিন আমরা একই পথে চলেছি, যে পথ অতিমানস রূপান্তর ও ভগবৎ উপলব্ধির অভিমুখো; কেবল শেষকালেই নয়, কিন্তু প্রথম শুরু থেকেই আমাদের এই একই পথ।

মাকে একদিকে আর আমাকে অন্যদিকে বিপরীত ও পৃথক করে নিয়ে এই যে দুই বিবরণ ভাগে ভাগ করে নেবার প্রচেষ্টা, এ হলো মিথ্যা জগতের শক্তিদের চক্রান্ত, তারা চায় যে কোনো সাধক যেন সত্যে পৌঁছতে না পারে। এই সকল মিথ্যাকে তোমার মন থেকে একেবারে দূর করে দাও।

এই কথা নিশ্চিত জেনে রাখো যে মায়ের আলো এবং শক্তি হলো সত্যেরই আলো এবং শক্তি; মায়ের সেই আলো এবং শক্তির সঙ্গে নিত্য সংযোগ রক্ষা করো, তবেই তুমি দিব্যসত্যের মধ্যে উন্নীত হতে পারবে।

10-9-1931

*

যা কিছু পাবে মায়ের কাছ থেকে, জানবে যে তা আমার কাছ থেকেও আসছে — কোনো তফাঁ নেই। তেমনি আমি যদি কিছু দিই, তাও জানবে যে মায়ের শক্তিতে সাধকের কাছে গিয়ে পৌঁছচ্ছে।

20-8-1936

*

তুমি মনে করো যে মায়ের দ্বারা তোমার কোনো সাহায্য হবে না ... কিন্তু তাঁর সাহায্যে তোমার যদি কিছু লাভ না হয় তাহলে আমার সাহায্যে তার চেয়েও কম হবে। সে যাই হোক, আমি সকল সাধকদের জন্য যে ব্যবস্থা করেছি তার কোনো রদবদল হতে পারে না, বিনা ব্যতিক্রমে সকলকেই আমার পরিবর্তে মায়েরই কাছ থেকে আলো এবং শক্তি নিয়ে আধ্যাত্মিক উন্নতির পথে মায়েরই দ্বারা পরিচালিত হতে হবে। এ ব্যবস্থা কেবল সাময়িক উদ্দেশ্যে নয়, সাধক যদি নিজেকে খুলে ধরে গ্রহিষ্য হয় তাহলে এই হলো একমাত্র সত্য এবং সার্থক উপায় (কারণ সেই বক্রমই মায়ের উপস্থিতি ও তাঁর শক্তি)।

*

মা এবং আমি একই শক্তির দুই রূপ — যা স্বপ্নে দেখেছ তা খুবই যুক্তিসংগত। ঈশ্বর-শক্তি, পুরুষ-প্রকৃতি, এ হলো একই ব্রহ্মের দুই দিকের বিকাশ।

1933

*

দুটি মূর্তি মিলে এক হয়ে গেল, এই যে অনুভূতি, অর্থাৎ আমি ও মা এক এবং অভিন্ন, এটি খুবই সাধারণ সত্য অনুভূতি।

8-11-1935

(ক্রমশ)

উৎস: *On Himself*, অনুবাদ: পশুপতি ভট্টাচার্য

যোগপথের বাধাবিঘ্ন

আত্মরিদ্ধি

যারাই আধ্যাত্মিক পথে প্রবেশ করে, তাদের সকলকেই যোগপথের বাধাবিঘ্ন ও অগ্নিপরীক্ষার মুখোমুখী হতে হয়, যে সমস্ত প্রতিবন্ধকতাগুলি তাদের নিজস্ব প্রকৃতির মধ্য থেকে জাগ্রত হয়ে ওঠে। এবং কিছু বাইরের থেকে এসে তাদের মধ্যে প্রবেশ করে। প্রকৃতির মধ্যেকার এই বাধাবিঘ্নগুলি সর্বদা বারংবার জেগে ওঠে যতদিন পর্যন্ত না তুমি তাদের পরাজিত করতে পারছ। অবশ্যই শক্তিমন্ত্র ও ধৈর্য উভয়ের সঙ্গেই এদের মুখোমুখী হতে হবে। কিন্তু অগ্নিপরীক্ষা ও বাধাবিঘ্নগুলি জাগ্রত হয়ে উঠলে প্রাণের অংশটি বিষণ্ণতাপ্রবণ হয়ে পড়ে। এটি তোমার ক্ষেত্রে অস্বাভাবিক কিছু নয় বরং সকল সাধকদের ক্ষেত্রেই এসবের আগমন ঘটে থাকে। এর অর্থ সাধনার ক্ষেত্রে এক অসামর্থ্য অথবা কোন অসহায়তার বোধকে সত্য বলে প্রমাণ করা নয়। কিন্তু এই বিষণ্ণতার প্রতিক্রিয়াকে অতিক্রম করবার জন্য, মায়ের শক্তি যাতে তোমাকে সহায়তা করে তার জন্য সেই শক্তিকে আহ্বান করে, তুমি অবশ্যই নিজেকে অনুশীলনের মধ্য দিয়ে উপযুক্ত করে তুলবে।

যারা নিজেকে যোগপথটির দিকে অটলভাবে বিচ্ছিন্ন করে তোলে, তারা তাদের আধ্যাত্মিক নিয়তির বিষয়ে নিশ্চিত হতে পারে। আর যদি কেউ সেই স্থানটিতে পৌছতে ব্যর্থ হয়ে থাকে, তাহলে তা কেবলমাত্র দুটি কারণের মধ্যে যে কোন একটির জন্য হতে পারে। হয় তারা পথটিকে পরিত্যাগ করে কিংবা উচ্চাকাঙ্ক্ষা, দস্ত, বাসনা প্রভৃতির জন্য কোন প্রলোভনের কারণে তারা ভগবানের প্রতি আস্তরিক নির্ভরতার অবস্থা থেকে বিপথে চলে যায়।

*

সাধারণভাবে একথা বলা যেতে পারে যে সাধনার পথে কাউকে বিশেষ করে খুবই অন্ধব্যক্ত ছেলেমেয়েদের আকর্ষণ করে আনবার জন্য অতিরিক্ত ব্যগ হয়ে ওঠা বিচক্ষণতার পরিচায়ক নয়। এই যোগপথে যে সাধক প্রবেশ করবে তার মধ্যে অবশ্যই এক সত্যকার আহ্বানের উপস্থিতি থাকবে। আর এমনকি প্রকৃত আহ্বান থাকা সত্ত্বেও এই পথ প্রায়শই যথেষ্ট পরিমাণে কঠিন হয়ে থাকে। কিন্তু যখন একজন এক উৎসাহী স্বীয় মত প্রচারের আগ্রহে পূর্ণ মনোভাবের থেকে লোকেদের নিজের দিকে ঢেনে আনে, সেক্ষেত্রে বিপদ হল যথার্থ অগ্নির পরিবর্তে এক কৃত্রিম ও অসত্য অগ্নিশিখাকে প্রজ্ঞালিত করে তোলা অথবা এক ক্ষণস্থায়ী অগ্নিকে জ্বালিয়ে তোলা যা স্থায়ী হয়ে উঠতে পারেনা, আর প্রাণিক তরঙ্গের তীব্র উচ্চাসের মধ্যে নিমজ্জিত হয়ে পড়ে। বিশেষভাবে এই জিনিস তরঙ্গদের ক্ষেত্রে দেখা যায় যারা নমনীয় এবং বিভিন্ন ভাবনা

ও যোগাযোগকারী অনুভূতিসমূহকে আঁকড়িয়ে ধরে, যেগুলি তাদের মধ্যেকার নিজস্ব কিছু নয়। পরবর্তীকালে প্রাণ তার অত্যন্ত দারীগুলিকে নিয়ে জেগে ওঠে। আর তারা দুটি বিরুদ্ধ শক্তির মাঝখানে পড়ে আন্দোলিত হতে থাকে। অথবা সাধারণ জীবন ও তার কর্ম এবং বাসনা পরিত্বিপ্রি শক্তিশালী আকর্ষণের কাছে খুব দ্রুত আত্মসর্পণ করে, যা বয়ঃসন্ধিকালের স্বাভাবিক বোঁক। কিংবা অনুপযুক্ত আধারটি যার জন্য প্রস্তুত ছিলনা বা অন্ততপক্ষে তখনো পর্যন্ত তৈরী হয়ে ওঠেনি, এমন এক আহ্বানের কঠিন চাপের অধীনস্থ হয়ে কষ্টভোগ করে। কিন্তু যখন একজন নিজের মধ্যে সত্যকার কিছুকে লাভ করে, তখন সে সবকিছুর মধ্য দিয়ে এগিয়ে চলে এবং অবশ্যে সাধনার পরিপূর্ণ পথটিকে গ্রহণ করে। কিন্তু কেবলমাত্র কম সংখ্যক মানুষই এভাবে অগ্নসর হতে পারে। যে সমস্ত লোকেরা নিজেরাই এগিয়ে আসে এবং তাদের মধ্যে একমাত্র যাদের মধ্যস্থিত আহ্বানটি আস্তরিকভাবে তাদের নিজস্ব জিনিস এবং তা অটল কেবলমাত্র তাদের গ্রহণ করাই বেশী ভাল।

*

অমনভাবে কষ্টভোগ করবার মধ্যে কোন অপরিবর্তনীয় কারণ নেই। যা কষ্টভোগ করে তা অস্তরাত্মা নয়; পুরুষ সকল বিষয়ের প্রতি শাস্ত ও সমতাপূর্ণ, আর চৈত্যসন্দৰ্ভের একমাত্র বেদনা হল তগবৎ সক্লের প্রতি পরাপ্রকৃতির প্রতিরোধের দরঢন সৃষ্টি যে বেদনা অথবা পরম সত্য, শ্রেষ্ঠ এবং সুন্দরের আহ্বানের প্রতি সকল কিছুর ও মানুষের প্রতিরোধের কারণে উদ্ভূত বেদনা। কষ্টভোগ করবার দরঢন যা কিছু আক্রান্ত হয় তা হল প্রাণিক প্রকৃতি ও দেহ। যখন অস্তরাত্মা ভগবানের দিকে আকর্ষণ করে, সেক্ষেত্রে মনের মাঝে একটি প্রতিরোধ গড়ে উঠতে পারে যার সাধারণ রূপ হল অস্বীকার ও সন্দেহ প্রকাশ করা — যার ফলস্বরূপ মানসিক ও প্রাণিক কষ্টের সৃষ্টি হতে পারে। আবার প্রাণিক প্রকৃতির মাঝে এক ধরনের প্রতিরোধ আসতে পারে যার প্রধান লক্ষণ হল বাসনা এবং বাসনার বস্ত্র প্রতি আস্তরাত্মা ও প্রাণিক প্রকৃতি, ভগবৎ আকর্ষণ এবং অজ্ঞানতার টানের মধ্যে কোন বিরোধ থাকে, তাহলে স্পষ্টতঃই মন এবং সন্দৰ্ভের প্রাণিক অংশগুলির অনেকে কষ্টভোগ ঘটতে পারে। শারীর চেতনাও এক প্রতিরোধের সৃষ্টি করতে পারে যাকে সাধারণভাবে বলা যায় এক মূলগত নিষ্ক্রিয়তা, দেহগত চেতনার প্রকৃত উপাদানের মধ্যেকার এক অন্ধকার, উপলব্ধির বাবের এক অভাব, উর্ধ্বাতর চেতনার প্রতি সাড়া দেবার ক্ষেত্রে এক অসামর্থ্য, যখন দেহগত চেতনা তেমনভাবে সাড়া দিতে চায় না এমনকি তখনও পর্যন্ত নিম্নতর চেতনার দিকে যন্ত্রবৎ অসহায়ের মত সাড়া দেওয়ার এক অভ্যস। এ সমস্তের পরিগাম হতে পারে প্রাণিক ও দেহগত কষ্টভোগ। এইসব প্রতিরোধকে ছাড়িয়ে রয়েছে বিশ্বজনীন প্রকৃতির মধ্যেকার প্রতিরোধ, যে প্রকৃতি চায় না কোন সত্ত্ব অজ্ঞানতা থেকে আলোর

ମାବୋ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରଙ୍କ । ଏହି ପ୍ରତିରୋଧ ପୁରାତନ ଗତିବୃତ୍ତିଗୁଲିର ଧାରାବାହିକତାର ମଧ୍ୟେ ଏକ ଉପା ଜେଦେର ରନ୍ଧନ ଥରଣ କରତେ ପାରେ । ସେହି ସମସ୍ତ ଗତିବୃତ୍ତିଗୁଲିର ତରଙ୍ଗମାଳା ମନ, ପ୍ରାଣ ଓ ଦେହର ଉପର ନିଷ୍କିପ୍ତ ହୟ, ଯାର ଫଳେ ଅତୀତେର ବିଭିନ୍ନ ଭାବନା, ପ୍ରୟୁକ୍ତିମୁହଁ, ବାସନାବଳୀ, ଅନୁଭୂତିରାଜି, ପ୍ରତିକ୍ରିୟାସମ୍ମୁହ ନିରବଚିନ୍ତନ ରନ୍ଧନ ଆସତେ ଥାକେ, ଏମନକି ତାଦେର ଛୁଡ଼େ ଫେଲେ ଦେଓୟା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରବାର ପରେତ । ତାରା ବାହିରେ ଥେକେ ଏକ ଆକ୍ରମମୋଦ୍ୟତ ସୈନ୍ୟଦଲେର ମତ ଆବାର ଫିରେ ଆସତେ ପାରେ । ଆର ତା ହତେ ପାରେ ଯତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟେ ନା ସମୟ ପ୍ରକୃତି, ଯାକେ ଭଗବାନେର କାହେ ଅର୍ପଣ କରା ହୟେଛେ, ତା ଗତିବୃତ୍ତିଗୁଲିର ପ୍ରବେଶକେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରେ । ଏ ହଳ ବିଶ୍ଵଜନୀନ ପ୍ରତିରୋଧେର ଆନ୍ତରିକ ରନ୍ଧନ । କିନ୍ତୁ ତା ଏକ ବାହ୍ୟ ରନ୍ଧନ ଥରଣ କରତେ ପାରେ । ଅର୍ଥାତ୍ ବିରୋଧିତା, ଅପବାଦ, ଆକ୍ରମଣ, ନିଧାତ୍, ନାନା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ, ବିରମନ ଆବଶ୍ୟାବଲୀ ଏବଂ ପାରିପାର୍କିତା, ସନ୍ତ୍ରଣା, ଅସୁନ୍ଦରତା, ବିଭିନ୍ନ ମାନ୍ୟ ଅଥବା ଶକ୍ତିସମୁହେର ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରମଣ ହେଯା । ଏହି ସମସ୍ତ କିଛୁର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ଜନ୍ୟ ଦୁଟି ପଥ ରଯେଛେ । ପ୍ରଥମଟି ହୁଳ ଆଜ୍ଞାର ପଥ, ଯେ ପଥ ହୁଳ ସ୍ଥିରତା, ସମତାପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏମନ ଏକ ମନୋଭଙ୍ଗୀ, ଏକ ସନ୍ଧଳ, ଏମନ ଏକ ମନ, ଏକ ପ୍ରାଣ, ଏକ ଶାରୀର ଚେତନା ଯା ଅଟଲଭାବେ ଭଗବଂ ଅଭିମୁଖୀ ହୟେଛେ ଆର ସନ୍ଦେହ, ବାସନା, ଆସନ୍ତି, ବିଷଘତା, ଦୁଃଖ, ସନ୍ତ୍ରଣା, ନିଷ୍ଠିତାର ସକଳ ଅଭିଭାବନେର ଦ୍ୱାରା ଯା ଅବିକିମ୍ପିତ । ଏ ଜିନିସ ସନ୍ତର ହତେ ପାରେ ଯଥନ ଆନ୍ତର ସନ୍ତା ଜାଗତ ହୟେ ଓଠେ, ଯଥନ ଏକଜନ ଆଜ୍ଞା ସମ୍ବନ୍ଧେ, ଆନ୍ତର ମନ, ଆନ୍ତର ପ୍ରାଣ, ଆନ୍ତରଦେହ ସମ୍ବନ୍ଧେ ସଚେତନ ହୁଳ, କେନନା ମେତା ତଥନ ଭଗବଂ ଇଚ୍ଛାର ସଙ୍ଗେ ଆରଓ ସହଜେ ନିଜେର ସମସ୍ତ୍ୟ ସାଧନ କରତେ ପାରେ । ତଥନ ସନ୍ତାର ମାବୋ ଏମନ ଏକ ବିଭାଜନେର ସୃଷ୍ଟି ହୁଳ, ଯେଣ ସେଖାନେ ଦୁଟି ସନ୍ତା ଅବଶ୍ୟାନ କରାଇଛେ । ଏକଟି ସନ୍ତା ରଯେଛେ ଆନ୍ତରର ଗଭିରେ, ଶାନ୍ତ, ଶତିଶାଲୀ, ସମତାପୂର୍ଣ୍ଣ, ଆବିଚିନ୍ତି, ଭଗବଂ ଚେତନା ଓ ଶକ୍ତିର ଏକ ପ୍ରବାହ । ଆର ସନ୍ତାର ଅନ୍ୟ ଅଂଶଟି ରଯେଛେ ବାହିରେ, ଯା ନିମ୍ନତର ଚେତନାର ଦ୍ୱାରା ତଥନ ପର୍ଯ୍ୟେ ବଲପୂର୍ବକ ଦ୍ୱାରା କିନ୍ତୁ ଅଭିଭାବନେର ଦ୍ୱାରା ଯାଇଥିରେ ହେବାନେର କିଛୁତେ ପରିଣତ ହୁଳ ଯେଣିଲି ଏକ ବାହ୍ୟ କ୍ଷୁଦ୍ରାକୃତି ତରଙ୍ଗ ବିନା ବେଶି କିଛୁ ହେଯ ଉଠିତେ ପାରେ ନା — ଏହି ଭାବେ ଚଲାଇଥାଇଲା ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକତାଗୁଲି ଅମ୍ପଟି ହୁଳ ଆସେ ଏବଂ ଅବଶ୍ୟେ ସେଣ୍ଟିଲି ଏକେବାରେ ନିଶ୍ଚେଷିତ ହେଯ ଯାଇ । ତଥନ ବାହ୍ୟ ସନ୍ତାଓ ହୟେ ଓଠେ ସ୍ଥିର, ଏକାଗ୍ର, ଅନାକ୍ରମଣ୍ୟ । ଆବାର ଏବ ଜନ୍ୟ ଚୈତ୍ୟର ପଥର ରଯେଛେ — ତା ହୁଳ ଯଥନ ଚୈତ୍ୟସନ୍ତା ତାର ସହଜାତ ଶକ୍ତି ନିଯେ ବାହିରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଳ, ଅର୍ଥାତ୍ ତାର ଉତ୍ସର୍ଗ, ଆରାଧନା, ଭଗବାନେର ପ୍ରତି ଭାଲବାସା, ଆଜ୍ଞାଦାନ ଓ ସମର୍ପଣେର ସଙ୍ଗେ, ଆର ଏ ସମସ୍ତ କିଛୁକେ ମନ, ପ୍ରାଣ ଓ ଶାରୀର ଚେତନାର ଉପରେ ଆରୋପିତ କରେ, ସେଇସଙ୍ଗେ ତାଦେର ସକଳ ଗତିବୃତ୍ତିକେ ଭଗବଂମୁଖୀ କରେ ତୁଳବାର ଜନ୍ୟ ବାଧ୍ୟ କରେ ତୋଳେ । ସାମି ଚୈତ୍ୟ ଶତିଶାଲୀ ହୟେ ଥାକେ ଏବଂ ଆଗାଗୋଡ଼ାଇ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକେର ଭୂମିକା ଥରଣ କରେ, ସେକ୍ଷେତ୍ରେ ଆନ୍ତମୁଖୀ କଷ୍ଟଭୋଗ ବଲାଇ କିଛୁକେ କିଛୁକେ ।

ଥାକେ ନା ଅଥବା ଖୁବ ସାମାନ୍ୟରେ ଥାକେ । ଆର ବାହ୍ୟ କଷ୍ଟଗୁଲି ନା ଆନ୍ତରାଜ୍ଞା ନତୁବା ଚେତନାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଂଶ କୋନ କିଛୁକେଇ ପ୍ରଭାବିତ କରତେ ସମ୍ଭବ ହୟ ନା । ପଥ ଥାକେ ସୁର୍ଯ୍ୟଲୋକିତ, ଏକ ବିଶାଳ ଆନନ୍ଦ ଏବଂ ମଧୁରତାଇ ହୟେ ଓଠେ ସମୟ ସାଧନାର ମୂଳ ସୁର । ବାହ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ ଏବଂ ବିରମନ ପରିବେଶେର ସମ୍ବନ୍ଧେ ଏହି ବଲା ଯାଯ ଯେ, ସେଣ୍ଟିଲି ସନ୍ତାର ସଙ୍ଗେ ବାହ୍ୟପ୍ରକୃତିର ସମ୍ପର୍କକେ ଯେ ଶକ୍ତି ରହୁନ୍ତରିତ କରେ ତୋଳେ ତାର କ୍ରିୟାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଏହି ଶକ୍ତିର ବିଜ୍ୟର ଅଗ୍ରଗତି ଘଟବାର ସାଥେ, ବାଧ୍ୟବିଷ୍ୟଗୁଲି ସବ ଅପସ୍ତତ ହୟେ ଯାଯ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକତାଗୁଲି ଯତ ଦୀଘାଦିନ ଧରେଇ ସ୍ଥାଯିତ୍ବ ଲାଭ କରଙ୍କ ନା କେନ, ସେଣ୍ଟିଲି ସାଧନାକେ ବ୍ୟାହତ କରତେ ପାରେ ନା । କେନନା ତଥନ ଏମନକି ବିରମନ ବିଷ୍ୟ ଏବଂ ଘଟନାବଳୀଓ ତାର ଅଗ୍ରଗତି ଲାଭ କରବାର ଏବଂ ଚିତ୍ପୁରୁଷେର ବିକାଶଲାଭେର ଏକଟି ମାଧ୍ୟମ ହୟେ ଓଠେ ।

(କ୍ରମଶ)

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ: *Letters on Yoga (Imp 1988), Part Four, PP. 1615-1617,*

ଅନୁବାଦ: ଦେବସାମୀ ସେଣ୍ଟିଲ

ଯଥନ ତୁମି ଶୋନ ପାଥିର ଗାନ
ତାକାଓ ଏକଟି ସୁନ୍ଦର ଫୁଲେର ଦିକେ
ଚେଯେ ଦେଖ ଛୋଟ ଶିଶୁର ମୁଖାନିକେ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ପ୍ରତ୍ୟହେର ଚଲାର ପଥେ
କୋନ ଏକ ମହ୍ୟ ଔଦ୍ୟକେ
ପଡ଼ିତେ ପଡ଼ିତେ ଯଥନ ମିଳେ ଯାଯ ଏକଟି ସୁନ୍ଦର ବାକ୍ୟ
ତାକାଓ ଆନ୍ତାଯାମାନ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଦିକେ
ତା ମେ ଯେ କୋନ ଜିନିସଇ ହୋକ ନା କେନ —
ତଥନଇ ଅକ୍ଷୟାଏ ଏହି ଜିନିସ
ତୋମାର କାହେ ଏସେ ଧରା ଦେୟ
ହୟାତ ବା ମେ ଏକ ଧରନେର ଭାବାବେଗ
ଯା ସତ୍ୟସତ୍ୟାଇ ଗଭିର ଆର ସୁତୀର
ଏ ସମସ୍ତଇ ତୋ ଭଗବାନେରଇ ପ୍ରକାଶ ...
ସମସ୍ତ କିଛୁର ଆନ୍ତରାଳେ ଏମନ କିଛୁ ରାଯେ ଗେଛେ
ଯା ଭଗବାନ ଛାଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛୁ ନଯ ...

ଶ୍ରୀମା

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ: Cent. Edi. Vol. No. 6, ଅନୁବାଦ: କାନ୍ତପିମ୍ ଚଟୋପାଧ୍ୟାୟ

